

IDOA actiepunten en verslag

Datum overleg: 17-01-2021

Aanwezig: BZK, SZW, VWS, JenV, OCW, bureau NCDR

Actiepunten

Deze week doorgeven:

- Werkgroep 'uitrollen toetsingskader etnisch profileren': verzoek aan [REDACTED] door te geven wie hierin plaats zal nemen (zie toelichting in verslag)
- Heisessie: verzoek aan [REDACTED] door te geven of je wel of niet aansluit bij de digitale heisessie van 31 januari
- Overzicht contactgegevens IDOA mail lijst: het leek ons handig een overzicht te plaatsen op de samenwerkingsruimte met de contactgegevens van de personen op de IDOA maillijst. Mogelijk dat je het niet prettig vindt dat je naam, e-mailadres, telefoonnummer en foto die op het rijksportaal staan in zo'n lijst worden opgenomen. Zou je dit dan aan [REDACTED] kunnen laten weten?

Actiepunten waarover jullie nog een mail krijgen:

- Analyse van acties m.b.t. het Zwart Manifest en het Manifest tegen Islamofobie: SZW zal een tabel rondsturen om input vanuit de departementen op te halen.
- Discriminatie pagina op Rijdsoverheid.nl:
  - Zodra de basis is opgeschoond zullen jullie worden gevraagd deze te bekijken en aan te geven wat er nog mist.
  - Andere vraag is om in de toekomst steeds nieuwe brieven aan de Kamer en andere relevante informatie te mailen naar communicatie om op de pagina te plaatsen. Mocht je niet weten bij wie je moet zijn dan kan je ook [REDACTED] en [REDACTED] mailen.

Genoemde punten voor samenwerking:

- SZW/NCDR: [REDACTED] geeft aan dat de gedachte is om de Townhall sessie thema zwart racisme op 21 maart plaats te laten vinden. Hij vraagt SZW daarover mee te denken.
- VADRR/NCDR: [REDACTED] geeft aan dat de NCDR zeker bereid is een videoboodschap op te pakken voor een campagne op 21 maart. Mogelijk kan dit gekoppeld worden aan het thema diversiteit binnen het Rijk.
- [REDACTED] heeft aangegeven graag samen op te trekken in reactie op de in het regeerakkoord genoemde meldplicht.

Onderwerpen om te onthouden voor toekomstige IDOA's:

- Het team Versterking Aanpak Discriminatie en Racisme (VADRR) zal een presentatie geven aan het IDOA als hun plan van aanpak klaar is
- Thema's genoemd om mogelijk te bespreken in het kader van domein overstijging:
  - Kansengelijkheid (coalitieakkoord)
  - Institutioneel racisme (coalitieakkoord)
  - Online (coalitieakkoord)
  - Naming en faming
  - strefcijfers

Verslag

1. Opening en mededelingen: nieuwe collega's	2
2. Vaststelling verslag 22 november en doornemen actiepunten	2
3. Coalitieakkoord	2
4. Stuurgroep: route naar Nationaal Programma en Town Hall sessies.....	3
5. Werkgroep uitrol toetsingskader etnisch profileren	4
6. Discriminatiepagina op Rijksoverheid.nl	4
7. Internationale dag tegen Discriminatie en Racisme: 21 maart.....	4
8. Actualiteiten	5

1. Opening en mededelingen: nieuwe collega's

We hebben vier nieuwe collega's in ons midden:

- [redacted] **VWS.** [redacted]
- [redacted] **(OCW)** [redacted]
- [redacted] **(BZK, A&O.** [redacted]
- [redacted] **BZK, wonen.** [redacted]

[redacted] zullen niet meer aansluiten bij de overleggen. Bedankt namens ons allen voor jullie inzet voor het IDOA.

2. Vaststelling verslag 22 november en doornemen actiepunten

Verslag is vastgesteld. Actiepunten OCW worden nog opgepakt

Teugkoppeling: **de NCDR heeft 9 december met Kamer gesproken.** Dat was een positief en open gesprek. In vervolg hierop worden de komende weken ook gesprekken ingepland met de fracties afzonderlijk.

3. Coalitieakkoord

Reacties, wat valt op:

- JenV:
  - Veel aandacht weer voor pilot discriminatie rechercheurs. Wordt contact over gelegd met politie.
  - Opvallend dat veel reeds lopende dingen niet specifiek zijn benoemd. Grote lijnen geven wel ruimte om dingen op te kunnen pakken.
  - Veel aandacht voor 'online' wat ook door zal werken op aanpak discriminatie. Daar wordt actief naar gekeken.
- SZW:
  - Wetsvoorstel toezicht gelijke kansen bij werving en selectie wordt niet genoemd in het akkoord. Gelukkig zijn de laatste geluiden dat het voorstel wel doorgang vindt.
  - SZW had al een en ander lopen in het kader van anoniem solliciteren. [redacted] stemt graag af met andere departementen die met dit onderwerp bezig zijn. [redacted] stuurt contactgegevens van iemand bij BZK die gaat over personeelsbeleid Rijk.
  - Belangrijk dat er in het akkoord veel aandacht is voor de aanpak van discriminatie
  - Relevant voor alle ministeries is de aandacht voor institutioneel racisme. Hierover zijn 23 december Kamervragen gesteld.

- BZK:
  - Wonen: verbaasd over stelligheid van een meldplicht aangezien er momenteel nog een onderzoek loopt en er vragen zijn i.v.m. juridische kwetsbaarheid. [REDACTED] heeft hierover al contact gehad met [REDACTED] van SZW. Goed om hier samen in op te trekken. Ook met het cluster GBAD van BZK.
- OCW:
  - Sluit goed aan bij plannen die OCW in de steigers had staan.
  - Het onderwerp lijkt duidelijk op netvlies van de 3 bewindspersonen te staan die stappen willen ondernemen. Het onderwerp heeft hoge prioriteit en de toon is zeker niet meer: 'is het nou echt een probleem'.
  - Kansengelijkheid komt veel voor in akkoord en verwachting is dat daar veel op wordt ingezet en daarop aangehaakt kan worden. Misschien goed om dit onderwerp in de toekomst te agenderen voor een IDOA overleg.

4. Stuurgroep: route naar Nationaal Programma en Town Hall sessies

Regeerakkoord: is ook geagendeerd voor de stuurgroep.

Presentatie NCDR route richting het Nationaal Programma: Als eerste agendapunt zal de NCDR een presentatie geven over zijn route richting het Nationaal Programma. [REDACTED] geeft aan dat de vraag zal zijn om te beginnen aan een concept tekst van het actieprogramma waarin in ieder geval het regeerakkoord in meegenomen wordt. Dan kan dat ook meegenomen worden bij de town hall sessies. Het doel is om in april een eerste concept te hebben liggen.

Thema's Town Hall sessies

1. Zwart racisme
2. Moslimdiscriminatie
3. Diversiteit bij de Rijksoverheid
4. LHBTQI+
5. In gesprek met jeugd en jongeren
6. Institutionele discriminatie
7. Mensen met een beperking
8. Gender
9. Domein Onderwijs
10. Domein Wonen
11. Domein Zorg
12. Domein Arbeidsmarkt
13. Online discriminatie

Breder: Het Nationaal Programma zal breder zijn dan de genoemde thema's. Jan Piet van Berkel noemde Roma en Sinti als voorbeeld van een belangrijk thema waar geen sessie voor gepland staat.

Wanneer? Het plan is om de sessies in februari en maart te laten plaatsvinden.

Rol departementen: Bedoeling is dat de departementen bij deze sessies aansluiten en dat daarna het gesprek zal worden aangegaan wat uit de sessies is gekomen en wat daarnaast nog mist.

Bijeenkomst domein zorg:

De NCDR is aangesloten bij een bijeenkomst georganiseerd door VWS en Pharos over etnische discriminatie door en van zorgmedewerkers. Aan drie digitale tafels namen ervaringsdeskundigen, beleidsmedewerkers, experts en branchemedewerkers deel. De verslagen hiervan zullen gebruikt worden voor de verdere verkenning van vervolgstappen. VWS geeft aan het een goed voorbeeld te vinden hoe een onderwerp te agenderen in een gebied waar partijen dachten dat ze er niet zoveel mee zouden moeten. De NCDR gaf aan dat het van belang is dat er concrete acties komen. Genoemd is onder andere 'naming en faming' en het afleggen van verantwoording door zorginstellingen in het kader van institutioneel racisme.

[REDACTED] noemt het belang om overstijgende thema's, zoals naming en faming, binnen het IDOA te bespreken. [REDACTED] noemt als ander overstijgend thema 'streefcijfers'.

[REDACTED] bedankt VWS namens de NCDR voor de organisatie van de bijeenkomst. Het was een brede bijeenkomst waardoor de organisatie van een Town hall sessie in het zorgdomein mogelijk niet meer nodig is. Als dat toch nog van belang lijkt dan kan dat nog besproken worden.

VWS benadrukt dat het waardevol was dat de NCDR aansloot en dat het liet zien hoe belangrijk hij het onderwerp vond. Ze moedigen de IDOA leden aan de NCDR voor bijeenkomsten uit te nodigen.

5. Werkgroep uitrol toetsingskader etnisch profileren

In december is namens meerdere ministers en staatssecretarissen de [Kamerbrief](#) uitgegaan over het gebruik van etniciteit en nationaliteit in (digitale) risicoprofielen. Hierin wordt gereageerd op het mensenrechtelijk toetsingskader dat het College voor de Rechten van de Mens hierover heeft opgesteld.

Ten aanzien van dat toetsingskader is in de brief is de volgende toezegging gedaan:

"Het mensenrechtelijke toetsingskader dat het College heeft opgesteld biedt een noodzakelijke waarborg tegen het onrechtmatig gebruik van etniciteit, in het bijzonder in risicoprofielen. Het is van groot belang om waakzaam te blijven bij de inrichting en toepassing van zulke profielen en de menselijke uitvoering daarvan. Daarom zal ik het toetsingskader en de bijbehorende beslisboom verspreiden binnen de rijksdienst en de uitvoeringsorganisaties, zodat dit, zoals hierboven genoemd, kan worden betrokken bij de inventarisatie en toetsing van risicoprofielen, zoals momenteel wordt uitgevoerd. Daartoe zal op korte termijn samen met het College en vertegenwoordigers van de uitvoeringsorganisaties worden bekeken of het toetsingskader voldoende houvast biedt voor de praktijk en of verdere concretisering nodig is, ook voor gebruik in de toekomst."

geeft aan dat er een werkgroep opgezet zal worden om aan de slag te gaan met de vraag hoe en waar het toetsingskader verspreid moet worden en in welke vorm. **Hoe kunnen we er voor zorgen dat uitvoerders/beleidsmakers het toetsingskader gaan toepassen?**

Verzoek is voor het einde van de week aan door te geven wie in deze werkgroep zullen aansluiten.

6. Discriminatiepagina op Rijksoverheid.nl

licht toe dat toen gekeken werd hoe te communiceren in het kader van BLM bleek dat de gehele discriminatiepagina op rijksoverheid.nl aan vernieuwing toe was. Het plan kwam om zichtbaarder te maken wat we in de aanpak van discriminatie doen.

vertelt dat de pagina momenteel wordt opgeschoond. Er wordt toegewerkt naar een basisniveau vulling. De bedoeling is dat de IDOA leden de pagina dan kunnen bekijken en aan kunnen geven wat er nog mist. Het moet geen Wikipedia pagina worden, maar wel goed laten zien wat we doen. Wanneer de pagina online is zal deze binnen het IDOA gedeeld worden. Hopelijk is dat einde van deze maand.

Andere vraag is om steeds nieuwe brieven aan de Kamer en andere relevante informatie te mailen naar communicatie om op de pagina te plaatsen. Mocht je niet weten bij wie je moet zijn dan kan je ook en mailen.

7. Internationale dag tegen Discriminatie en Racisme: 21 maart

Het team Versterking Aanpak Discriminatie en Racisme (VADRR) van A&O is van plan een campagne te houden om dit onderwerp binnen sector Rijk onder de aandacht te brengen.

Het team denkt onder andere aan videoboodschappen van:

- de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
- de NCDR
- Mpho Tutu (de dochter van Desmond Tutu)

geeft aan dat de NCDR zeker een videoboodschap wil op te pakken. Mogelijk kan dit gekoppeld worden aan het thema diversiteit binnen het Rijk.

_____ vraagt of er naast de plannen van het team VADRR nog andere ideeën zijn voor deze dag.

- _____ geeft aan dat de gedachte is om de Townhall sessie thema zwart racisme op 21 maart plaats te laten vinden. Hij vraagt SZW daarover mee te denken.
- _____ wijst op het Comité 21 maart en activiteiten die vaak op gemeentelijk niveau en in pakhuis de Zwijger worden georganiseerd.

Het team Versterking Aanpak Discriminatie en Racisme (VADRR): Nieuw team bij A&O BZK dat zich specifiek zal richten op de versterking aanpak racisme en discriminatie intern bij de rijksoverheid. Momenteel wordt een plan van aanpak opgesteld: bewustwording creëren, aanbod ontwikkelen, met wie samen optrekken, hoe bekendheid geven aan mogelijkheden om discriminatie te melden etc. Het team zal een presentatie geven aan het IDOA als het plan van aanpak klaar is.

8. Actualiteiten

Heisessie 31 januari

31 januari staat de digitale heisessie gepland. _____ en _____ hebben gesproken met een trainster die _____ had aangedragen en die gespecialiseerd is in online gesprekken. Zij komt deze week met een opzet voor de bijeenkomst. Deze zullen we aan het IDOA voorleggen om te toetsen of het overeenkomt met jullie beeld bij de heisessie. Alles ligt op tafel. Dus juist ook praktische aspecten, zoals de vorm van het IDOA.

Vraag is nog door te geven aan _____ wie is aanwezig zal zijn.

JenV:

- Op 17 januari is het commissiedebat politie. Ongetwijfeld zal discriminatie en discriminatie op de agenda staan.
- Er zijn Kamervragen gesteld over geweld tegen transpersonen
- Het commissiedebat waar de brief maatregelen antisemitisme (restaurant HaCarmel) voor staat geagendeerd zal waarschijnlijk naar februari verplaatst worden

NCDR:

- Er zijn enige verplaatsingen in de gesprekken van de NCDR met de SG's: 21 januari gesprek met SG JenV, 24 januari gesprek met de SG OCW
- De NCDR was gevraagd zijn visie te delen bij een bijeenkomst van RADAR over inclusief gemeentebestuur. De bijeenkomst is hier terug te zien: [Inclusief gemeentebestuur terugkijken - RADAR](#)

SZW:

- Wij hebben opzet gemaakt voor een analyse van het Zwart Manifest en het Manifest tegen Islamofobie. Wat gebeurt er en wat niet? Daarvoor is er input van iedereen nodig. Deze week zal _____ een tabel rondsturen. Verzoek is die in te vullen en te mailen naar de stagiair die hiermee aan de slag gaat. Mooi dat dit in kaart gebracht kan worden voor de Town Hall sessies.
- Er is een Europees actieplan tegen racisme. Op 21 is er een top op Europees niveau. Het verzoek is of de minister een boodschap in zou willen spreken die daar getoond kan worden. Vraag is of dit misschien juist iets moois is voor de NCDR te doen. _____ geeft aan dat het eerste beeld is dat het niet de eerste rol van de NCDR zou moeten zijn om in internationale context het Nederlandse standpunt te verkondigen, maar de NCDR wil zeker kijken of hij erbij kan zijn of rol hebben. Er zal hier nog verder afstemming plaatsvinden tussen het bureau NCDR, _____ en _____

BZK:

- _____ vraagt aandacht voor het rapport dat gedeeld is in de agenda mail van gender concerns international. Idee is dat departementen zelf kunnen kijken wat ze met de aanbevelingen willen doen. Ja21 heeft Kamervragen gesteld. Hierover zal nog contact worden opgenomen met _____.
- Daarnaast geeft _____ een terugblik op het [rondetafelgesprek Nederlands slavenerfgoed](#) van afgelopen week. Interessante discussie zowel wetenschappelijk als maatschappelijk.
- Er zullen 2 debatten op hoofdlijnen worden gepland in de week na het debat over de regeringsverklaring (een debat over Binnenlandse Zaken en een debat over Volkshuisvesting)

en Ruimtelijke Ordening). Mogelijk komt discriminatie hier ook aan bod. Deze hoofdlijn debatten staan nu geagendeerd voor de week van 25/26/27 januari. Als er meer informatie is laten we dit weten.

- Commissiedebat: hierover is nog niets bekend behalve dat ze in de procedurevergadering van 27 januari data gaan plakken aan een nog een grote hoeveelheid debatten.

OCW:

- Herdenkingsjaar 2023: knoop doorgehakt op minister niveau om daarmee aan de slag te gaan. OCW gaat in nauwe samenwerking met SZW en BZK een projectstructuur opzetten en zal de andere departementen uiteraard updaten waar relevant.

IDOA actiepunten en verslag

Datum overleg: 24-02-2021

Aanwezig: BZK, SZW, VWS, JenV, OCW, bureau NCDR

Actiepunten

- a) A4tjes nationaal programma voor 1 maart aanleveren;
- b) Het IDOA heeft uitgesproken dat ze de overkoepelende lijn een heel belangrijk thema vindt en daar willen we graag in gezamenlijkheid met de NCDR aan werken. Daar worden nadere afspraken over gemaakt.
- c) De NCDR zal half maart in het IDOA overleg aansluiten. Dit wordt ingepland.
- d) [redacted] zal de planning om gezamenlijk te komen tot een concept nationaal programma voor de stuurgroep van eind april op de mail zetten voor het IDOA.
- e) [redacted] gaat kijken waar terugkoppelingen ontbreken van de gesprekken met partijen in het veld.
- f) Afgesproken is dat de opzet van de taakstelling van de Staatcommissie met de IDOA leden gedeeld zal worden.
- g) Als collega's na het lezen de rapportage van de Kennistafels intersectionaliteit feedback of ideeën willen delen dan zijn deze welkom contact met [redacted] en [redacted] op te nemen.

Verslag

1. Opening en mededelingen: nieuwe collega's	1
2. Doornemen actiepunten en vaststelling verslag IDOA 17 januari 2021	1
3. Vervolg IDOA sessie	2
4. Nationaal Programma	2
5. Staatscommissie	3
6. Stuurgroep 24 februari	3
De volgende onderwerpen zijn genoemd:.....	3
7. Voorbereiding commissiedebat 24 februari	3
8. Project Intersectionaliteit (SZW)	3
9. Actualiteiten	3

1. Opening en mededelingen: nieuwe collega's

Drie collega's stellen zich voor:

- [redacted] (team Versterking Aanpak Discriminatie en Racisme Rijk)
- [redacted]
- [redacted], BZK)

2. Doornemen actiepunten en vaststelling verslag IDOA 17 januari 2021

Verslag is vastgesteld.

De actiepunten worden doorgelopen:

- Er zijn geen personen die bezwaar hebben tegen het delen van het overzicht met contactgegevens van de IDOA leden (van de Rijksoverheid site) op de samenwerkingsruimte.
- Discriminatie pagina op Rijdsoverheid.nl wordt momenteel opgeschoond. Zodra dat klaar is zal het IDOA worden gevraagd deze te bekijken en aan te geven wat er nog mist.
- Analyse van acties m.b.t. het Zwart Manifest en het Manifest tegen Islamofobie: SZW benadrukt n.a.v. een vraag JenV dat de analyse voor intern gebruik van de departementen is. Niet bedoeld voor buitenwereld.

3. Vervolg IDOA sessie

De sessie in januari is positief ervaren. Plan is om de uitkomsten te concretiseren tijdens een opvolgende sessie in het IDOA over twee weken. IDOA is hiermee akkoord.

4. Nationaal Programma

Tijdpad van het nationaal programma

heeft in het overleg het volgende tijdpad van het nationaal programma geschetst:

- Aanlevering van A4tjes voor 1 maart.
- Bedoeling is dat het IDOA aanschuift bij de Town hall sessies.
- Als er dingen uit de Town Hall sessies die vragen om aanscherping of aanpassing van de A4tjes dan samen gaan we daarover samen het aan.
- Eind april eerste concept nationaal programma. Dat zal grotendeels bestaan uit de A4tjes. Begeleid door een overkoepelende tekst van de NCDR.
- Dit zal voorgelegd worden in de stuurgroep eind april.
- Plan is half mei / eind mei een mini conferentie te organiseren om op hoofdlijnen een terugkoppeling te geven aan partijen waar de NCDR mee gesproken heeft.
- 29 september wordt een groot nationaal congres georganiseerd.

Vanuit het IDOA zijn een aantal vragen gesteld en zorgpunten geuit:

Afgesproken is de A4tjes voor het nationaal programma voor 1 maart aan te leveren. Hoe pakken we dit goed aan?

- 1) Losse A4tjes of overkoepelend kijken? Het IDOA heeft uitgesproken het belangrijk te vinden het nationaal programma en de thema's vanuit een overkoepelend visie en departement overstijgend aan te vliegen. De IDOA leden stellen voor om te kijken naar een andere indeling van de A4tje met een bredere insteek, waar onderwerpen worden gebundeld en wordt uitgegaan van een overkoepelende visie.
- 2) Wat is het vervolg van de A4tjes? Is het idee dat dat de basis voor het nationaal programma is? Missen we dan niet onderwerpen en de overkoepelende lijn?
- 3) Hoe gaan we komen tot prioritering met elkaar? Hoe zetten we de capaciteit die we hebben goed in in de tijd? Niet alles is mogelijk in een jaar. Welke actieplannen worden in welk jaar opgepakt?
- 4) Om gezamenlijk tot een goed product te komen dat aan de stuurgroep voorgelegd kan worden is het belang om een duidelijk traject te hebben met elkaar. Verzoek is om dit proces, met duidelijke momenten en personen/partijen langs een tijdlijn uit te zetten.
- 5) Het IDOA heeft de behoefte genoemd voor een sessie met de NCDR om te delen en bespreken wat we doen en waar we staan.
- 6) Ten aanzien van de mini conferentie half mei wordt gewezen op het belang niet voorbij te gaan aan afstemming binnen departementen, aan onderschrijving door het kabinet en aan het informeren van de Kamer.
- 7) Kan een terugkoppeling gegeven worden van de gesprekken die de NCDR heeft gevoerd met partijen?

Reactie bureau NCDR

- Onderwerpen A4tjes zijn niet uitputtend. Extra A4tjes mogen aangeleverd worden. Het verzoek blijft staan om de A4tjes voor 1 maart aan te leveren.
- Wat de NCDR wel belangrijk vindt is niet alleen te focussen op overkoepelende thema's, maar te zoeken naar concrete maatregelen. Een impuls op het onderwerp redden we niet

door te zoeken naar overkoepelende elementen. Het gevaar is in algemeenheden te blijven hangen.

- [redacted] onderschrijft het belang om samen te zoeken naar rode draden en een overkoepelende tekst. Het lijkt hem goed begin maart in een werkgroep om de tafel te gaan met de 2 leden van het Bureau NCDR die gaan schrijven aan het nationaal programma en vertegenwoordigers van de departementen.
- [redacted] onderschrijft het belang dat de inhoud van het nationaal programma niet voorbarig met partijen gedeeld wordt en dat goed gekeken en afgestemd zal moeten worden hoe de mini conferentie met partijen uit het veld half mei ingestoken kan worden.

Afspraken:

- Graag A4tjes voor 1 maart aanleveren;
- Het IDOA heeft uitgesproken dat ze de overkoepelende lijn een heel belangrijk thema vindt en daar willen we graag in gezamenlijkheid met de NCDR aan werken. Daar worden nadere afspraken over gemaakt.
- De NCDR zal half maart in het IDOA overleg aansluiten. Dit wordt ingepland.
- [redacted] zal de planning om gezamenlijk te komen tot een concept nationaal programma voor de stuurgroep van eind april op de mail zetten voor het IDOA.
- [redacted] gaat kijken waar terugkoppelingen ontbreken van de gesprekken met partijen in het veld.

Verdeling A4tjes:

De onderwerpen van de A4tjes zijn langsgelopen. Afgestemd is welk departement op welk A4tje de voortrekker is.

5. Staatscommissie

Afgesproken is dat de opzet van de taakstelling van de Staatcommissie met de IDOA leden gedeeld zal worden.

6. Stuurgroep 24 februari

De volgende onderwerpen zijn genoemd:

- Route naar het national programma
- Commissiedebat 24 februari
- Lijst BLM
- Staatscommissie

7. Voorbereiding commissiedebat 24 februari

Er zal een aparte mail rondgestuurd worden over de werkwijze.

Er zal een sondering gedaan worden.

8. Project Intersectionaliteit (SZW)

[redacted] van SZW heeft een toelichting gegeven op het project Intersectionaliteit.

Ter kennisname is de rapportage van de Kennistafels intersectionaliteit als bijlage bij dit verslag gevoegd. Momenteel verkennen [redacted] en [redacted] hoe invulling gegeven kan worden aan de uitkomsten van de rapportage. Ze komen graag binnenkort bij de collega's van het IDOA terug als deze verder vorm hebben gekregen.

Verzoek: Als collega's na het lezen de rapportage van de Kennistafels intersectionaliteit feedback of ideeën willen delen dan zijn deze welkom contact met [redacted] en [redacted] op te nemen.

9. Actualiteiten

25 februari zal de Parlementaire commissie spreken met [redacted] :
https://www.eerstekamer.nl/commissievergadering/20220225_poc_4/verslag

Alle gesprekken van de Parlementaire onderzoekscommissie effectiviteit
antidiscriminatiewetgeving zijn hier terug te vinden: <https://www.eerstekamer.nl/commissies/poc>

IDOA actiepunten en verslag

Datum overleg: 11-04-2022

Aanwezig: BZK, SZW, JenV, OCW, bureau NCDR

Verslag

1. Opening en mededelingen	1
2. Doornemen actiepunten en vaststelling verslag IDOA	1
3. Inzicht in uitgaven.....	1
4. Notitie governance Nationaal Programma	1
5. Townhall sessies	2
6. Actualiteiten	2

1. Opening en mededelingen

- [redacted] geeft aan dat zij verrast was door het standpunt dat de NCDR in de pers heeft ingenomen over stagediscriminatie en vraagt [redacted] hoe dit is gegaan. [redacted] laat weten dat bij een van de Townhall sessies een journalist aanwezig was die de NCDR volgt. Daarbij kwam een aantal ideeën op tafel en heeft de NCDR gezegd dat hij dit een goed idee vond. Als eerder bekend was geweest dat dit in de media was gekomen, dan was het zeker gedeeld. [redacted] vindt dat we moeten voorkomen dat de discussie over de aanpak van discriminatie via de media wordt gevoerd.

2. Doornemen actiepunten en vaststelling verslag IDOA

- Bij de actiepunten staat dat er ruimte kan worden gemaakt in de Townhall sessies voor de ministeries om mee te geven wat er gebeurt op de onderwerpen. Dat gaat niet over de reeds ingeplande sessies, maar over toekomstige sessies.
- Het verslag van 28 maart 2022 is vastgesteld.

3. Inzicht in uitgaven

- [redacted] verzoekt om input voor het uitgavenoverzicht van afgelopen jaar en dit jaar. Het gaat dan niet om verplichtingen maar om uitgaven. [redacted] vraagt of we onszelf door het noemen van kleine bedragen niet tekort doen. Publicitair is dat niet handig. [redacted] merkt daarover op dat hierin bijvoorbeeld niet de uitgaven zitten voor diversiteit en inclusie. [redacted] geeft aan dat het niet gaat om fte's maar om uitgaven. Vorige keer is ook op deze wijze gerapporteerd. Zij vraagt om uiterlijk begin juni input te leveren.

4. Notitie governance Nationaal Programma

- [redacted] geeft aan dat de notitie een eerste aanzet is voor de discussie over wat wel en niet in het Nationaal Programma moet komen.
- [redacted] vindt het een duidelijke notitie. De verhouding tussen de NCDR en de departementen kan duidelijker terugkomen. Het profiel is goed omschreven.
- [redacted] geeft aan dat twee dingen opvallen. Hoe maatschappelijke actoren worden betrokken. Maar komt ook terug hoe zij hun eigen verantwoordelijkheid kunnen nemen? En ten tweede de monitoring: wie rapporteert aan wie? En wie velst daar een oordeel over?

- [REDACTED] heeft geen specifieke punten. De stuurgroep heeft de richting bepaald. De 'paraplu-gedachte' stond in het overleg in de stuurgroep centraal.
- [REDACTED] heeft een paar opmerkingen. Op p. 3 wordt gesproken over bijsturen. Maar wie gaat dan bijsturen? Bijsturen 'an sich' valt buiten de competentie van de NCDR. Over monitoring en toetsing: 1. Worden streefcijfers gehaald?, 2. Uitvoeren maatregelen, 3. Impact en effecten van beleid. Iets explicieter opnemen dat dit met input van beide partijen gebeurt; departementen en actoren.
- [REDACTED] vraagt zich af of het bureau van de NCDR niet meer een rol zou moeten hebben in overleggen van internationale organisaties.
- [REDACTED] merkt op dat het van ontzettend groot belang is om het gezamenlijk te doen.

5. Townhall sessies

- [REDACTED] heeft een presentatie rond gestuurd. De sessies lopen goed. Afgelopen week zijn er vier sessies geweest, waaronder die met thema's jongeren en wonen.
- [REDACTED] geeft mee dat het handig kan zijn om na afloop van een Townhall sessie mensen nog even bijeen te roepen om en aan te geven wat er in een sessie is gezegd en of daar iets mee wordt gedaan in het Nationaal Programma.

6. Actualiteiten

- Op woensdag 13 april staat het twee minutendebat gepland.
- [REDACTED] geeft aan dat de website Rijksoverheid.nl is gewijzigd en vraagt hoe daarop kan worden aangevuld. [REDACTED] zegt dat dit deze zomer zal zijn, n.a.v. het Nationaal Programma.
- [REDACTED] mailt morgenochtend de notitie governance Nationaal Programma.

IDOA actiepunten en verslag

Datum overleg: 9-05-2022

Aanwezig: BZK, SZW, JenV, OCW, VWS, bureau NCDR

Verslag

1. Opening en mededelingen	1
2. Doornemen actiepunten en vaststelling verslag IDOA 11 april jl.	1
3. Dertigledendebat aanpak discriminatie en racisme a.s. 12 mei.....	1
4. Publieke ruimte hoofdstuk Nationaal Programma.....	1
5. Bespreking Nationaal Programma.....	2
6. Actualiteiten	3
7. Afsluiting.....	3

1. Opening en mededelingen

- [redacted] presenteert zich als nieuwe collega en projectleider van de nieuwe werkgroep mbt algoritmen.
- [redacted], schrijver van het NP van de NCDR is aanwezig!
- [redacted] er is een mondelinge vraag voor het dertigledendebat a.s. 12 mei aangekondigd mbt nieuwsbericht over discriminatie door de IND, dat stuurt ze door aan [redacted] en [redacted].

2. Doornemen actiepunten en vaststelling verslag IDOA 11 april jl.

- Concept verslag is verstuurd door [redacted] aan alle leden.
- Er zijn geen opmerkingen over de actiepunten of het conceptverslag, dat dus is vastgesteld.

3. Dertigledendebat aanpak discriminatie en racisme a.s. 12 mei

- [redacted] merkt op dat het dertigledendebat qua onderwerp deels hetzelfde onderwerp betreft als het vorige commissiedebat. Het zijn ook dezelfde sprekers. Mogelijk wordt het een herhaling van zetten. Minister wil dan ook het verschil zien tussen de oude en nieuwe Q&A's. Daar heeft [redacted] voor gezorgd.
- [redacted] geeft aan dat er weer gewerkt wordt via een centraal Google Doc document. [redacted] zal weer een link sturen!
- [redacted] benadrukt dat in het tweede deel van het debat moties worden uitgesproken en verzoekt iedereen daarom zo goed mogelijk paraat te staan.
- [redacted] geeft aan dat Lokaal beleid belangrijkste onderwerp van het debat wordt.
- [redacted] geeft aan dat min J&V het dossier heeft bekeken en heeft aangegeven nog voor het debat contact op te nemen met het slachtoffer uit Giethoorn. [redacted] en [redacted] zullen nog even contact hebben over de laatste stand van zaken over dit onderwerp.
- [redacted] vraagt hoe de aanmelding van aanwezigheid in de kamer is/wordt geregeld? Departementen moeten dit zelf even regelen.

4. Publieke ruimte hoofdstuk Nationaal Programma

- Toelichting voorbereid door [redacted], maar zij is ziek, dus dit onderdeel schuift door naar de volgende keer.

5. Bespreking Nationaal Programma

- De stukken zijn 4 mei door het bureau NCDR rondgestuurd.

Inleiding

- [ ] geeft bij de start van de bespreking van dit onderwerp aan dat ze ten eerste haar complimenten wil uitspreken voor [ ] die als penvoerder dit eerste concept gemaakt heeft. Ten tweede roept ze op om bij de bespreking vooral te kijken naar wat er mogelijk is en wat we kunnen doen om het programma samen nog beter te krijgen. Belangrijk om de gezamenlijkheid voorop te zetten.
- [ ]: het NP kent een groeimodel, dit is eerste aanzet/concept, wij willen die jaarlijks actualiseren.
- [ ] voor hoofdstukindeling is gekozen voor een mens-centrale aanpak. Er zijn 3 hoofdstukken, die vallen in 2 delen uiteen. De geel gearceerde tekstdelen dienen de departementen nog aan te vullen. Teksten die in kaders zijn geplaatst zijn voorstellen voor versterking van beleid, gebaseerd op ideeën opgehaald in Townhallsessies.

Eerste reacties IDOA-leden

- De reactie van IDOA-leden op het NP is alom positief. [ ] wordt gecompimenteerd met de indrukwekkende hoeveelheid werk dat is verzet en met de opzet/ keuze van de hoofdstukindeling!
- [ ] 1) indeling mooi. We checken en vullen onze delen aan (onderwijs; lhbt; gender; media; slavernijverleden; herdenkingsjaar). 2) We denken dat de uitdaging voor de komende tijd is om te kijken hoe dit kan ontwikkelen tot een compacter, directer stuk. 3) Soms is er sprake van overlap, daar moeten keuzes gemaakt worden.
- [ ] we gaan aanvullen.
- [ ] inhoudelijk op wonen willen we aanvullen. Benieuwd zijn we naar wat het verdere proces nu is? Langs wie gaat het stuk, al onze ministers? Moeten we dat zelf doen? Doet de NCDR dat?
- [ ] NP wordt voorgesteld door de NCDR maar het wordt door MR vastgesteld. Wat nog een beetje mist is het expliciteren van wat we nu precies beogen met dit stuk? Ik mis beetje samenhang, en een beleidsredenering over keuzes: waarom gaan we het zo doen?
- [ ] We kijken nu naar de vraag, wat de verhouding is tussen de planning van het NP en van actieplan tegen arbeidsdiscriminatie. Hoe wil NCDR invulling geven aan waakhond functie?
- [ ] er staat best veel "politie" in. Het is belangrijk om zaken te ontdebellen. Soms loopt de rol van de overheid in de aanpak van discriminatie en in het veroorzaken van discriminatie door elkaar. Voor de duidelijkheid zou het goed zijn om deze twee kanten uit elkaar te trekken. We hebben eerder gesproken met NCDR over de neutraliteitseis (hoofddoek in publieke functies), wij vinden de tijd nog niet rijp om dit punt er zo in op te nemen, want hier is nog verdeeldheid over, ook in de kamer. Wat betreft het onderzoek naar discriminatie binnen de politie: waarom alleen de politie?
- [ ] we zijn blij met dit stuk. We zijn minder blij, dat er niet instaat over het programma Rijk voor Iedereen, dat zich richt op de aanpak van discriminatie binnen de overheid. Onduidelijk is dus wat de overheid nu zelf hieraan doet.
- [ ] de driedeling is heel mooi, maar kan misschien nog beter toegelicht, vooral deel 3 – dat betreft ook handhaving? Het is nu vooral een opsomming van losse activiteiten, maar komen er per jaar ook nog een paar overkoepelende doelstellingen?
- [ ] het is best een lang stuk, er staat veel in, dat kan liever korter en krachtiger. Wie is nu de doelgroep? Wie gaat of moet dit lezen?
- [ ] we willen aanvullen.
- [ ] suggesties voor onderzoek door de staatscommissie moeten overlegd worden met de (voorzitter) van de staatscommissie; gelet op de onafhankelijkheid van de staatscommissie, die zelf haar werkprogramma samenstelt kunnen er geen opdrachten gegeven worden aan de Commissie. Daarom: deze suggesties kunnen niet op deze wijze opgenomen/opgelegd worden in het NP.
- [ ] hoe worden de beleidspunten nu verwerkt?
- [ ] We moeten het nog lezen en komen er later op terug.
- [ ] in inleiding mist de taal uit het Coalitieakkoord dat zich veel meer richt op kansen, kansengelijkheid, gelijkwaardigheid en gelijkheid. Ook vraagt ze aandacht voor opmerkingen als: "aanpak is te ambtelijk", om daarna heel ambtelijk in te gaan op instrumenten en instanties. Concrete vragen: hoe en wat kunnen IDOA-leden nu aanleveren, wat gaat er naar de stuurgroep, wie is de doelgroep?

Nadere discussie

- [ ] onze wens is ook kijk naar nieuwe maatregelen/beleid die plek in het NP kunnen krijgen. Wat is het NP? Het is uiteindelijk een kabinetsstandpunt (we = kabinet). Planning: morgen sturen we het stuk naar de stuurgroep. Zoek contact met ons bureau voor herformulering. 24 mei is tweede concept voorzien. Vervolgens wordt het stuk besproken bij het bewindslieden overleg, BWO, ergens de eerste week van juni. In juni komen we terug met hopelijk definitief concept, dat bieden we aan aan de minister, die het in de MR aanbiedt.
- [ ] wat is doel van het BWO? We moeten samen de insteek hebben dat er geen verschillen van inzicht zijn, maar dat het in het BWO vooral gaat over draagvlak voor het NP krijgen.
- [ ] inderdaad, duidelijke beslispunten voorleggen, zodat de ministers er gezamenlijk achter staan in de MR.
- [ ] uiteindelijk vind ik dat prima. De visie van het NP is meer een aanpak op alle fronten, dan dat het bepaalde focus legt. Ambitie is wel dat NCDR NP al aanbiedt/ presenteert in juni.
- [ ] we moeten ook realistisch blijven en ons realiseren dat we niet zomaar het NP nog voor de zomer door de MR te krijgen, ivm de voorportalen. Maar er is ook altijd rond de zomer gecommuniceerd, maar het is goed om er mee rekening te houden dat het stuk pas eind van de zomer openbaar gemaakt mag worden, omdat het pas in de MR van augustus behandeld zal worden.

Acties

- [ ] mijn idee is, we hebben nu een termijn van 2 weken, zoek contact met je gesprekpartners bij NCDR, doel is op 24 mei een stuk te hebben waar we over eens zijn.
- [ ] wat is nu precies de vraag voor de stuurgroep van maandag?
- [ ] of de stuurgroep instemt met dit eerste concept.
- [ ] Het is een te grote vraag, want we weten nu al dat niet alle teksten akkoord zijn, het is beter om concrete besprekpunten voor te leggen. Die moeten dan geïnventariseerd zijn.
- [ ] Wat betreft de NCDR zijn die er niet.
- [ ] ik stel volgende concrete plan van aanpak voor:
  - **morgen voor 12.00**: sturen wij allemaal onze eerste schriftelijke reactie naar [ ] over de teksten waar geen principiële bezwaren tegen bestaan, dus onze redactionele suggesties om de teksten te verbeteren.
  - **woensdag**: versturen van eerste concept aan de Stuurgroep.
  - **Uiterlijk vrijdag**: delen wij met elkaar en het bureau van de NCDR onze tweede schriftelijke reacties op principiële punten waarover we het niet eens zijn en waarvoor overleg nodig is met bureau NCDR.
  - **vrijdagmiddag**: zijn de redactionele suggesties verwerkt, zijn de principiële punten opgenomen in een bespreknota en ligt er een nieuwe versie, ten behoeve van de stuurgroep.

De leden van het IDOA stemmen in met deze afspraken.

6. Actualiteiten

- [ ] op 23 mei houdt de NCDR een bijeenkomst, 13.30-17.00 uur. Iedereen is in principe uitgenodigd, maar er zijn 200 plekken in de zaal, verder is het online te volgen.

7. Afsluiting

[ ] bedankt alle aanwezigen, in het bijzonder [ ] en [ ] die vandaag als gasten aanwezig waren.

IDOA actiepunten en verslag

Datum overleg: 20-06-2022

Aanwezig: BZK, SZW, JenV, OCW, VWS, bureau NCDR

Actiepunten

- Aanmelden werkgroep discriminatie binnen de Rijksoverheid:
  - Iedereen: Verzoek om aan [redacted] door te geven wie vanuit je departement aan zal schuiven in deze werkgroep.
- Financieel overzicht:
  - Iedereen: Graag de laatste input deze week aan [redacted] insturen
  - [redacted] maakt hiervan een overzicht en met de IDOA leden delen. Daaraan kan nog geschaafd worden tot het aanbieden van het Nationaal Programma in de ministerraad.
- Nieuwe werkwijze:
  - VWS: laat nog weten of [redacted] of [redacted] aan zal sluiten in de kerngroep.
  - [redacted] stuurt agenda verzoeken uit voor de kerngroep.
- Kamerbrief sociale veiligheid:
  - [redacted] deelt deze brief alvast ter informatie met het IDOA. Bedoeling is dat deze voor de zomer in de ministerraad wordt besproken.

Voorraad agenda

- Uitnodiging Unesco Forum:
  - Uitnodiging PV Unesco Forum against Racism and Discrimination op 28 en 29 november in Mexico-Stad. Wat was voorheen de lijn? Gaan daar bewindspersonen heen, gaan daar DG's heen? → op agenda 4 juli
- Werkgroepen:
  - Werkgroep registraties: wordt werkgroep moslimdiscriminatie doorgezet naar een werkgroep registraties?
  - Werkgroep institutioneel racisme: besproken is dat het goed is om te starten met een overzicht wat doet het Rijk aan institutioneel racisme. Wie gaat dit doen en wanneer?
- Kennisdeling IDOA:
  - Afsproken is om eerst de nieuwe vorm van het IDOA van start te laten gaan zodat duidelijker wordt aan welke kennisdeling in die vorm behoefte is.
- Town hall sessies:
  - Na afloop van de town hall sessies bezinning vanuit het bureau NCDR en departementen op mogelijke toekomstige sessies en de vorm daarvan.
- Oormerken uitgaven en financiële paragraaf in NP:
  - Veel uitgaven op het gebied van discriminatie zijn nu versnipperd en het daardoor moeilijk of niet mogelijk is deze bedragen inzichtelijk te maken. Willen we toe naar geormerkt geld en zou het goed zijn een financiële paragraaf in het NP op te nemen?

Verslag

1. Opening en mededelingen	2
2. Nationaal programma	2
3. Financieel overzicht	2
4. Implementatie afspraken nieuwe werkwijze IDOA en werkgroepen	2
5. Actualiteiten	3

1. Opening en mededelingen

- [redacted] heeft zich voorgesteld. Zij zal de rol van [redacted] overnemen bij VWS.
- [redacted] start 1 juli als coördinator op de VWS brede aanpak.

2. Nationaal programma

- Donderdag 16 juni hebben [redacted], [redacted] en de NCDR de laatste versie van het Nationaal Programma doorgelopen. Het was een constructief gesprek.
- Het verslag van het gesprek wordt nog gedeeld met de leden stuurgroep.
- Besproken is dat een aantal punten niet in het Nationaal Programma komen, maar in een aparte oplegbrief onder de aandacht worden gebracht door de NCDR, zoals excuses slavernijverleden en de neutraliteitseis.
- Voor het zomerreces wordt er nog een BWO verwacht.
- Het Nationaal Programma wordt waarschijnlijk eind augustus aan de ministerraad voorgelegd.

3. Financieel overzicht

Proces:

- Naar aanleiding van [motie 35 van Van Baarle en Simons](#) is in april een memo gedeeld met het IDOA om te inventariseren hoeveel geld in 2021 is uitgegeven aan discriminatie.
- Van een aantal ministeries al input binnen. [redacted] maakt hier een overzicht van. [redacted] zal het concept van dit overzicht met de IDOA leden delen. Het overzicht kan als bijlage bij het Nationaal Programma opgenomen worden.
- Als het Nationaal Programma eind augustus naar de ministerraad gaat dan hebben we nog tot daarvoor om te schaven.

Oormerken en financiële paragraaf in NP:

- Benadrukt wordt dat veel uitgaven versnipperd zijn en het daardoor moeilijk of niet mogelijk is deze bedragen inzichtelijk te maken.
- Het is nu niet het moment het anders te doen, maar de vraag moet wel gesteld worden hoe we dit in de toekomst willen. Willen we toe naar geoormerkt geld en zou het goed zijn een financiële paragraaf in het NP op te nemen? Deze vraag wordt ook aan de NCDR voorgelegd.
- [redacted] geeft aan dat het hem goed lijkt geld meer te oormerken.
- Wordt op de voorraad agenda van de kerngroep gezet om verder te bespreken of een aantal personen aan te wijzen die hiernaar zullen kijken.

4. Implementatie afspraken nieuwe werkwijze IDOA en werkgroepen

Implementatie nieuwe werkwijze:

- 4 juli is het laatste IDOA in de 'oude vorm' waar iedereen voor uitgenodigd wordt.
- Na de zomer beginnen we met de nieuwe werkwijze.
- De kerngroep komt iedere 2 weken op maandag bijeen.
- [redacted] zal als secretaris iedere keer bij werkgroepen uitvragen of er wat speelt zodat dat kan worden meegenomen in de kerngroep.
- VWS laat nog weten of [redacted] of de coördinator aan zal sluiten in de kerngroep.

Stand van zaken werkgroepen:

- Werkgroep organisatie herdenkingsjaar: loopt (trekker OCW)
- Werkgroep plan van aanpak online discriminatie: loopt (trekker [redacted], JenV)
- Werkgroep etnisch profileren: is gestart samen met de uitvoering op 20-06 (trekker [redacted], BZK)
- Werkgroep discriminatie binnen de Rijksoverheid: [redacted] maakt een beschrijving van de vraag van de werkgroep. Bij het rondsturen van het verslag zal uitgevraagd worden wie bij deze werkgroep aansluit (trekker [redacted], BZK)
- Werkgroep handvaten voor gemeenten in handhaving (n.a.v. mystery guests onderzoeken): Hiermee wordt gestart na de zomer (trekker [redacted] BZK)
- Werkgroep naleving en handhaving: er wordt na de zomer gestart met de organisatie van een kennistafel naming and shaming als eerste onderdeel van deze werkgroep (trekker [redacted], SZW)

Nieuwe onderwerpen voor werkgroepen?

- Werkgroep registraties: JenV benoemd behoefte aan een werkgroep over registraties.
- Werkgroep institutioneel racisme: dit onderwerp zal waarschijnlijk nog veel aandacht krijgen. Besproken is dat het goed is om te starten met een werkgroep die begint met een overzicht wat het Rijk doet aan institutioneel racisme en wat de planning op dit onderwerp is.

5. Actualiteiten

Bezetting IDOA:

- Dit is het laatste IDOA van [REDACTED]. Zij draagt de portefeuille over aan [REDACTED]. [REDACTED] wordt bedankt voor haar inzet de afgelopen maanden.
- [REDACTED] zal tot december afwezig zijn. [REDACTED] zal haar werkzaamheden waarnemen, ook als secretaris van de stuurgroep.

OCW ([REDACTED]):

- Onder embargo: Het kenniscentrum Immaterieel Erfgoed Nederland (KIEN) gaat het Sinterklaasfeest uitschrijven uit de Inventaris Immaterieel Erfgoed Nederland. Naar verwachting communiceren ze dit woensdag. [REDACTED] zal dit ook meegeven aan de stuurgroep. OCW zal vragen hieromtrent in eerste instantie beantwoorden.
- OCW agenda tegen discriminatie en racisme: Hierover is al met meerdere IDOA leden afstemming geweest. In het stuk wordt gerefereerd aan de interdepartementale samenwerking en de NCDR. Zit nu in de lijn bij OCW. Tijdlijn ligt nog voor, maar [REDACTED] hoopt dat het voor de zomer uit kan. Wens is om publicatie in goed overleg met de NCDR te doen. Zodra de agenda de lijn door is gegaan zal [REDACTED] het stuk met het IDOA delen.
- Vraag directie emancipatie: Uitnodiging PV Unesco Forum against Racism and Discrimination op 28 en 29 november in Mexico-Stad. Wat was voorheen de lijn? Gaan daar bewindspersonen heen, gaan daar DG's heen? [REDACTED] heeft eerder vragenlijsten ingevuld in dit kader voor Unesco. De uitnodiging wordt meegestuurd met het verslag zodat we hier bij het volgende IDOA stil kunnen staan.

SZW ([REDACTED]):

- Er zijn bij JenV Kamervragen binnengekomen over een artikel in het AD 'Woonwageneigenaren op de zwarte lijsten bij gemeenten'. BZK beantwoordt een van de vragen.

BZK ([REDACTED]):

- Kamervragen over Risicoprofiel erkend referenten IND. Streven is dat die deze week uitgaan.
- Kamervragen over het verschijnen van de Annual Review of the Human Rights Situation of Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex People covering events.
- Kamervragen van Van Baarle over financiering van 12 miljoen in de aanpak van discriminatie die genoemd is tijdens het debat. Gaan deze week uit.
- Brief over advies van het College voor de Rechten van de Mens over 'racisme'. Streven is dat die deze week uitgaat.
- Er is een mondelinge vraag aangekondigd door DENK voor 21-06 over het rapport van de Eerste Kamer over toetsing op discriminatie.

BZK ([REDACTED]):

- In de Kamerbrief sociale veiligheid wordt ook aandacht besteed de aanpak van discriminatie binnen het Rijk. Bedoeling is dat deze voor de zomer in de ministerraad wordt besproken. Sigrun zal deze brief alvast met het IDOA delen.

Contactpersoon

Datum

Onze referentie

verslag

Omschrijving	Bijeenkomst stuurgroep Versterking aanpak discriminatie en racisme
Datum en tijdstip overleg	1 juni 2022 15:30 - 17:00
Aanwezig	[redacted] (SZW) - voorzitter [redacted] (BZK) [redacted] (OCW) [redacted] (VWS) [redacted] (JenV) [redacted] (NCDR) [redacted] (BZK) - secretaris [redacted] (SZW) - secretaris
Afwezig	[redacted] (VWS) [redacted] (JenV)

---

1. Opening en mededelingen

[redacted] opent de vergadering.

[redacted] vraagt of de stuurgroep ook een keer fysiek bij elkaar zal komen om te vergaderen. Het secretariaat zal nagaan wanneer dit ingepland kan worden.

[redacted] geeft aan dat er inmiddels overeenstemming is met het bureau NCDR inzake de nota herdenkingsjaar 2023 die eerder besproken is. De definitieve versie wordt nagezonden. De volgende keer wil OCW graag het punt van ministeriele verantwoordelijkheid m.b.t. het herdenkingsjaar inbrengen.

[redacted] geeft aan dat het plenaire debat inzake discriminatie en racisme goed is verlopen. Verder heeft zij in het kader van regulier overleg gesproken met [redacted] (voorzitter CRvM). [redacted] wil haar graag aangehaakt houden m.b.t. totstandkoming Nationaal Programma. De NCDR geeft aan dat er reeds afstemming over teksten heeft plaatsgevonden. [redacted] stelt voor om samen met de NCDR het gehele concept-Nationaal Programma eens met het CRvM te bespreken en reactie te vragen. De NCDR wil graag met [redacted] samen kijken hoe hier praktisch invulling aan gegeven kan worden. BZK en de NCDR pakken dit samen verder op.

[redacted] meldt dat de brief over institutioneel racisme bij de Belastingdienst naar de Tweede Kamer is gegaan. Hier is nog een discussie aan voorafgegaan tussen NCDR en BZK over de definitie van institutioneel racisme. De NCDR

betreurt dat sommige voetnoten conform afspraak niet zijn meegenomen in de definitieve versie. [REDACTED] geeft aan dat dit buiten haar medeweten om is gebeurd, uiteindelijk ligt de politieke verantwoordelijkheid van de brief bij Financiën.

Datum

Onze referentie

2. Verslag vorige vergadering

Het verslag van 16 mei wordt vastgesteld.

3. Bespreking Nationaal Programma (NP)

[REDACTED] verwijst naar het e-mailcontact wat er is geweest binnen de stuurgroep omtrent planning en afzeggen BWO. [REDACTED] ligt de huidige stand van zaken toe: er is nog veel tijd nodig geweest om de feedback vanuit departementen te verwerken. Daarom is de tweede versie pas laat verzonden naar de stuurgroep leden. Wat de NCDR betreft is dit de finale versie, met inachtneming van het groeimodel om te komen tot een steviger programma, die hopelijk na akkoord van de stuurgroep de lijn ingebracht kan worden.

De stuurgroep leden geven aan dat er door de latere aanlevering weinig voorbereidingstijd is geweest om het stuk goed door te nemen en af te stemmen met betrokken beleidsdepartementen. Er wordt daarom ruimte gevraagd om nog schriftelijke feedback na te zenden en verder naar het proces te kijken.

VWS: vraagt aandacht voor inconsistent taalgebruik (bijv. handicap i.p.v. beperking).

OCW: er zijn teksten aangeleverd voor stagediscriminatie, i.v.m. lopende onderhandelingen is gekozen voor ruimere bewoording. Er moet nog nagegaan worden of deze nu zijn opgenomen in het NP. De verschillende betrokken directies zijn nog aan het meelezen. Directie Emancipatie heeft nog punten m.b.t. fijngevoeligheid van thema's en praat daar graag nog een keer door met het bureau van de NCDR. Er zijn verder geen grote discussiepunten meer.

JenV: ook binnen JenV is het programma uitgezet bij de verschillende beleidsdirecties. Daar is nog niet alle feedback van terug, daarom graag ruimte voor reactie eind deze week. Op twee onderwerpen is gezien dat er nieuwe teksten zijn ingebracht: 1) online discriminatie en 2) de intentie om te discrimineren en strafbaar stellen daarvan. Daar wil JenV nog op terugkomen c.q. zijn nog vragen over.

BZK: over slavernijverleden moet nog afstemming met de betreffende beleidsdirectie plaatsvinden gelet op ontwikkelingen rondom kabinetsreactie rapport Adviescollege Dialooggroep Slavernijverleden en gevoeligheden daaromtrent. BZK vraagt de NCDR ruimte voor ander (geserreerd) tekstvoorstel in NP. BZK geeft verder aan dat MBZK door de TK is bevestigd over of de maatregelen zoals genoemd in het NP van dekking zijn voorzien. Hier zou iets in de oplegbrief van de NCDR of in de aanbestedingsbrief vanuit het kabinet iets over gezegd moeten worden. Dit zou ook opgevoerd kunnen worden in een BWO.

SZW: het stuk laat zien dat er heel veel gebeurt op het moment en dat er aandacht is voor discriminatie- en racisme aanpak. Als je er doorheen leest kan je wel de afdrank krijgen dat het een samenvatting is van wat er vanuit de

departementen doen. We zijn nog een beetje op zoek naar iets extra's bovenop, overkoepelend in het programma waarmee de aanpak verbeterd wordt en wat de rol van de NCDR op dit vlak gaat zijn. Het groeimodel kan nog iets meer worden aangezet, bijvoorbeeld door aan te geven dat er in het vervolg ook andere partijen worden betrokken en/of streefcijfers zullen worden opgenomen. SZW sluit aan bij het verzoek van BZK voor een meer geserreerde tekst m.b.t. slavernijverleden. Ook wordt aandacht gevraagd voor de scherpe toonzetting op sommige plekken in het NP. Ook moet er m.b.t. verwijzing naar Actieplan Arbeidsmarktdiscriminatie nog even goed naar de planning van publicatie gekeken worden. Op dit moment staat er in het NP dat het plan nog komt, waar verzending naar de TK mogelijk eerder plaatsvindt dan het NP.

Datum

Onze referentie

NCDR: de teksten, o.a. stagediscriminatie, intentie om te discrimineren en online discriminatie, zijn volgens de NCDR afgestemd met de departementen (IDOA), dan wel, overgenomen zijn vanuit de aangeleverde teksten. Als er eind deze week een tekst komt, dan moeten we even kijken hoe we daar mee verder gaan. Uiteindelijk houdt de zoektocht naar draagvlak ook op. Er komt nog een redactieslag waarbij er gelet zal worden op inconsistent taalgebruik. Geen probleem om verder te praten met beleidsdirectie Emancipatie. Tekst over dekking voor de maatregelen past beter in de aanbiedingsbrief van het kabinet dan de oplegbrief van de NCDR.

█ geeft aan dat het goed is als er in de stuurgroep verdere afstemming en sturing op de inhoud van het NP plaatsvindt, wat van ons gezamenlijk is.

M.b.t. de tekst over slavernijverleden geeft de NCDR aan dat de huidige passage van belang is met het oog op de aanpak van anti-zwartracisme in het NP. Hij hecht aan de tekst zoals die er nu staat. Indien het niet opgenomen is, kan het NP volgens de NCDR niet naar buiten gebracht worden omdat alle draagvlak en vertrouwen in de samenleving verloren gaat. Hanneke geeft aan dat er accentverschillen in formuleringen kunnen zitten omdat de departementen voorzichtiger zijn gelet op de ambtelijke omgeving waar zij mee te maken hebben en de NCDR de stemmen van gesproken maatschappelijke organisaties wilt overbrengen. De kunst is om elkaars positie te respecteren en er samen uit te komen. Zo hoeft niet de hele tekst er uit, maar zou het op bepaalde punten iets aangepast kunnen worden opdat het lopende proces niet gestoord wordt.

M.b.t. "de afdrank" van het programma, geeft de NCDR aan dat er geprobeerd is om de lopende zaken mee te nemen en dat het accent vanuit de NCDR in de aanbevolen versterkingen zit. Er zal nog gekeken worden naar het aanzetten van het groeimodel. Vorige keer is afgesproken dat de *tone of voice* die van de NCDR is, wel gedragen door het kabinet. █ geeft aan dat de *tone of voice* die van de NCDR moet zijn maar dat bepaalde formuleringen wat scherp gesteld zijn en iets anders kunnen impliceren. SZW stuurt nog een tekstvoorstel na.

Laatste ambtelijke check loopt nu maar OCW vraagt naar hoe de afstemming met bewindspersonen gaat plaatsvinden. Het NP raakt bij OCW drie bewindspersonen. █ geeft hier op aan dat er toch ergens een BWO moet gaan plaatsvinden. █ geeft aan dat eerder was afgesproken dat BWO zou plaatsvinden indien er nog geschilpunten zouden zijn waar ambtelijk geen

overeenstemming over was bereikt. OCW geeft aan dat er niet per se een BWO hoeft te komen maar dat bewindspersonen het NP wel moeten zien en akkoord moeten geven. Daar moet rekening mee worden gehouden, ook in de tijd.

Datum

Onze referentie

VWS vraagt om volgende keer stil te staan bij de planning rondom versturen naar de TK en de oplegbrief die meegaat, alsook of dit over de zomer getild gaat worden.

De stuurgroep stelt vast dat het NP, na afstemming en akkoord van de stuurgroep, ter informatie en met advies vanuit de stuurgroep in oplegbrief langs alle betrokken bewindspersonen gaat. Indien inhoudelijk nodig, vindt er een BWO plaats.

De stuurgroep stelt verder vast zich op hoofdlijnen te kunnen herkennen in dit NP, er zijn nog suggesties gedaan t.b.v. versterking van het NP en deze week wordt er schriftelijke feedback meegegeven waar de NCDR vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid mee om zal gaan. Begin volgende week wordt de balans opgemaakt en hebben de voorzitters van de stuurgroep en de NCDR contact over het vervolg.

4. Bijeenkomsten stuurgroep

De frequentie van de stuurgroep bijeenkomsten en het houden van bijeenkomsten met alleen de interdepartementale stuurgroep wordt besproken. De NCDR (heeft nu *standing invitation* bij de stuurgroep bijeenkomsten) vraagt naar de reden voor de wens om bijeenkomsten met alleen vertegenwoordiging vanuit de departementen te hebben.

Hanneke licht toe dat het soms nuttig kan zijn om collegiaal overleg te hebben tussen de departementen, vanuit de ambtelijke rol die zij hebben maar ook over bijvoorbeeld de verhouding tot de NCDR.

Een andere optie is eventueel dat de NCDR later kan aansluiten bij de bijeenkomsten, i.p.v. helemaal niet deelnemen aan bepaalde bijeenkomsten. De stuurgroep is akkoord met het omlaag brengen van de frequentie en er wordt met instemming vanuit de NCDR gekozen voor een model waarbij er bijeenkomsten zonder de NCDR worden ingepland i.p.v. het later aansluiten.

5. Rondvraag

-

6. Afsluiting

sluit de vergadering.

Verslag

Aanwezig: [redacted] (NCDR), [redacted] (OCW), [redacted] (BZK),
[redacted] (SZW), [redacted] (VWS, namens [redacted])

Afwezig: [redacted] (JenV), [redacted] (VWS)

Ook aanwezig vanuit de klankbordgroep: [redacted] (Bureau NCDR), [redacted] (JenV,
tevens vervanger van [redacted]), [redacted] (JenV), [redacted] (SZW),
[redacted] (VWS), [redacted] (SZW).

1. Opening en mededelingen

[redacted] is iets verlaat.

Er sluiten enkele leden van de klankbordgroep Nationaal Programma aan bij de stuurgroep.

2. Op weg naar een Nationaal Programma

De NCDR geeft een presentatie met een terugkoppeling over de townhallsessies die tot nu toe geweest zijn.

Er zijn tot nu toe 10 sessies geweest:

Zorg, Jeugd/jongeren, etnisch profileren, LHBTI+, antizwart-racisme, arbeidsmarkt, institutioneel racisme, beperking/chronische ziekte, moslimdiscriminatie, wonen. De sessies zijn goed bezocht. Er volgen nog meerdere sessie.

De NCDR koppelt terug dat er een grote behoefte is aan inspraak en dialoog. Belangrijke generieke thema's zijn

a) bewustwording en preventie:

- Erkennen van het bestaan van institutioneel racisme
- Erkennen dat sommige wetten leiden tot discriminatoire effecten
- Lokaal beleid door alle gemeenten en preventie (voorlichting) door ADV's

b) Inclusiviteit, diversiteit

- Rapporteren in jaarverslagen
- Rooney Regel (verplichting om mensen uit minderheidsgroepen altijd uit te nodigen)
- Neutraliteitswet laten vervallen.

c) Wet- en regelgeving

- Wijzigen van artikel 1
- Alternatieve sancties
- Onderzoek en toetsing wetgeving discriminatoire werking
- Schrappen artikel 8 Rotterdamwet
- Invoeren gelijke behandelingswetgeving CN
- Implementatie internationale verdragen CN

Volgens de NCDR heeft de samenleving behoefte aan concrete maatregelen. Hij wil daarvoor de volgende input: uitwerking van het coalitieakkoord, suggesties uit de samenleving opnemen in het NP en onderwerpen uit het Zwart Manifest. Hij wil op deze punten voor 14 april extra input.

De voorzitter bedankt de NCDR voor zijn presentatie. De leden van de stuurgroep krijgen de kans te reageren.

- OCW: Er wordt benadrukt dat het fijn is dat het zo goed loopt en dat eerste rode lijnen al zijn ontdekt. Er wordt aangegeven dat de invulling van sommige afspraken nog niet gereed is

voor 14 april. Een eerste oogst is zeker haalbaar, maar het is goed om te realiseren dat sommige onderwerpen een ander politiek tempo hebben. OCW roept op om daar rekening mee te houden.

- VWS: Onderschrijft wat OCW aangeeft en is benieuwd naar het verdere vervolg. VWS ziet dat er overeenkomsten zitten tussen wat er uit de Townhallsessies komt en waar VWS zelf ook mee bezig is. Toch is het soms lastig om op maatregelniveau concreetheid te bieden voor 14 april. Binnen VWS is een werkgroep gestart, dat inmiddels op stoom komt, maar die langer de tijd nodig zullen hebben om alles uit te werken.
- BZK: Veel complimenten voor het eerste overzicht en voor de enorme energie waarmee de NCDR dit oppakt. BZK wil naar alle signalen op een open manier kijken, maar realiseert dat er ook onderwerpen zijn waarover wrijving kan ontstaan. Het kan soms opgelost worden door de manier waarop je dingen presenteert. Daarom de oproep aan de NCDR om te komen met concrete onderwerpen en laten we daar samen eens wat meer handen en voeten aan geven. Dat helpt enorm om een wegging te maken. Ook wordt aandacht gevraagd voor de planning. Als het een schuift, zal de gehele planning moeten schuiven. Daarom de oproep om de miniconferentie te schuiven. Tot slot wordt de vraag gesteld of de uitwerking van het coalitieakkoord niet in de A4tjes zit. Als dat er nog niet in zit, dan moet dat er komen. Dat roept ook de vraag op wat er nu straks wel en wat niet in het Nationaal Programma zit. Wat BZK betreft moeten er niet teveel aparte sporen ontstaan, maar één paraplu, waarbij wel de uitwerking bij de departementen blijft.
- JenV: Onderschrijft dat er veel goede energie was tijdens de townhallsessies. De suggesties om zoveel mogelijk onder te brengen in het Nationaal Programma worden onderschreven, maar het gaat er wel om hoe het in het programma terecht komt. Dat luister nauw. JenV roept wel op tot focus en het voorkomen van dubbelingen. Ook geeft JenV aan dat je niet alles nu kan doen; het is goed om te blijven benadrukken dat een meerjarig traject is. Je kan focussen op het komende jaar en dan een blik vooruit.
- SZW: Vanuit SZW worden door zowel het stuurgroeplid als het lid van de klankbordgroep namens SZW complimenten gegeven aan de NCDR. SZW vraagt wel aandacht voor de omvattendheid. SZW is voorstander van een robuust programma, die ook andere actoren treft. Eén overzicht van alle maatregelen. De grote puzzel hierbij is: wat is alles of moet je nu focussen op wat nieuw is. Er is ook aandacht gevraagd voor de vertaling van signalen en wensen uit de sessies naar concrete maatregelen. Daartussen moet een slag gemaakt worden. Het gaat daarbij soms om hele grote maatregelen. Die moeten gewogen worden, ook op praktische zaken zoals budget, capaciteit en complexiteit.
- BZK: in reactie op het bovenstaande wordt benadrukt dat het gaat om een Nationaal Programma. Dat zou er voor pleiten om al onze ambities op te nemen. Het zou apart zijn als er ook nog aparte sporen zijn.
- SZW: Dat pleidooi wordt door SZW onderschreven, maar de manier waarop je dat doet is nog wel een puzzel.
- OCW: er moet balans zijn tussen wat er in het Nationaal Programma zit en wat ministers zelf nog kunnen doen. Er zit waarde in politiek eigenaarschap. Dat kan soms de urgentie ook nog benadrukken.
- NCDR: Als er verschillende sporen ontstaan naast het Nationaal Programma, dan is er een risico op dubbelingen.
- SZW Klankbordgroep: Nationaal Plan en eigen acties moeten elkaar versterken. Goed als NP een totaaloverzicht is.

- VWS: Als het dan een Nationaal Programma is, dat alles moet omvatten, hoe betrekken we dan andere actoren? Hoe maken we het echt Nationaal en niet alleen een overheidsprogramma?
- NCDR: Het is de ambitie om ook het maatschappelijk middenveld te betrekken bij het Nationaal Programma. Het Nationaal Programma is wel een groeimodel, dus wat nu nog niet is, kan de komende jaren uitgebouwd worden. De NCDR roept op om niet te zuinig te zijn in het onderbrengen van onderwerpen in het Nationaal Programma.
- JenV Klankbordgroep: het is ook weer kwetsbaar om het Nationaal Programma een overzicht van alles te laten zijn. Wie is er dan verantwoordelijk en ben je wel echt compleet? Nieuwe maatregelen staan er bijv. niet in. Een grote winst zal zijn als er een visie op discriminatie en racisme aanpak wordt gegeven. Deze visie gaat in op wat er, los van wat er nu al gebeurt, nog méér gedaan moeten worden.
- BZK: er komt in de volgende stuurgroep een notitie van het IDOA over wat er wel en niet in het Nationaal Programma thuishoort.
- SZW/Voorzitter: Laten we het onderwerp de volgende keer verder bespreken. Conclusie is dat er complimenten zijn voor de aanpak van de NCDR. Dat het uitgangspunt is dat er niet te veel sporen naast het Nationaal Programma moeten lopen, dat het een totaaloverzicht is met ambitie en visie. De opbrengsten van de townhall sessies krijgen een plek en worden gewogen, maatregelen worden geconcretiseerd. Hoofdpijn van de stuurgroep is dat er beschreven moet worden wat er allemaal is, laat zien hoe de verantwoordelijkheden liggen. Maar het mag niet alleen een verzameling zijn van wat er is of wat er uitgewerkt gaat worden, het moet ook een surplus hebben vanuit de NCDR en de stuurgroep, én maatschappelijk middenveld/samenleving. De voorzitter wenst het bureau veel sterkte toe om dit goed tot een eindproduct te brengen. Omdat OCW even uit de call was, vraagt de voorzitter of OCW nog een laatste reflectie heeft.
- OCW: Wil graag de politieke verantwoordelijkheden van de bewindspersonen benadrukken. We doen het samen en denken volop mee, want wat we doen moet impact hebben; dat is het doel. Het instrument is niet het doel.
- SZW/Voorzitter: bedankt iedereen voor de inbreng.

3. Actualiteiten

BZK meldt dat er morgenavond een tweeminutendebat is. Ook wordt gemeld dat de CBJ akkoord is met de instelling van de staatscommissie. Dat wordt nu doorgeleid naar de MR van 14 april.

4. Afsluiting

De voorzitter sluit de vergadering.

Stuurgroep aanpak discriminatie en racisme

Directie Constitutionele
Zaken en Wetgeving

Turfmarkt 147
Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

T [redacted]
[redacted]@minbzk.nl

verslag

Verslag stuurgroep AD&R 8-3-2022

Datum
9 maart 2022

Kenmerk
2022-0000571847

Vergaderdatum	8 maart 2022
Aanwezig	[redacted] (BZK, voorzitter), [redacted] [redacted] (JenV), [redacted] (OCW), [redacted] [redacted] (SZW, VWS), [redacted] (NCDR), [redacted] (SZW, secretaris), [redacted] (BZK, secretaris)
Afwezig	[redacted]

---

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering. Er is een aantal leden afwezig.

[redacted] vervangt [redacted] (SZW) en [redacted] (VWS). [redacted]
vervangt [redacted] (OCW)

2. Verslag

Het verslag wordt vastgesteld.

Naar aanleiding van het verslag meldt [redacted] dat SZW binnen haar eigen begroting middelen vrij gemaakt heeft voor het herdenkingsjaar 2023. Het bedrag is wel lager dan het geclaimde bedrag van €10 miljoen. Er is namelijk €7 miljoen gevonden binnen de begroting van SZW. Het verzoek is dat voor het restant een garantstelling kan komen van de andere departementen. BZK heeft al aangegeven dat zij voor €1 miljoen garant kan staan. OCW moet het nog formeel afstemmen, maar verwacht een positieve reactie. Ook VWS is gevraagd garant te staan. Op verzoek van SZW wordt de e-mail van de DG-SZI bijgevoegd bij het verslag van deze stuurgroep.

De voorzitter geeft aan dat er enorme waardering is voor deze genereuze oplossing van SZW.

3. Actualiteiten

De voorzitter meldt dat er een voorzitter is aangezocht voor de Staatscommissie. Deze persoon heeft het verzoek in beraad. De minister van BZK heeft in de Tweede Kamer toegezegd dat de Kamer in april wordt geïnformeerd over de Staatscommissie. Voor die tijd zal BZK ook de stuurgroep informeren.

4. Nationaal Programma

De NCDR meldt dat hij veel gehad heeft aan de A4-tjes. Het geeft een breed beeld. Hij wil wel een meer actiegericht programma. De NCDR wil een Nationaal programma waarin de mens centraal staat, langs 4 lijnen: 1) erkennen, 2) herkennen en melden, 3) steunen, 4) beschermen en bestraffen (handhaven). De volgende stap is de townhallsessies.

De NCDR nodigt alle stuurgroepleden uit voor de townhallsessies. Hij zal zorgen voor een overzicht van alle sessies. Ook heeft hij de oproep uit de vorige stuurgroep goed gehoord om het maatschappelijk middenveld nog meer te betrekken. Dat gaat hij dan ook doen.

De NCDR geeft aan aandacht te willen hebben voor witte vlekken en best practices.

De volgende planning is gedeeld:

- 1 maart eerste input Nationaal programma
- 1 maart tot 5 april Town Hall Sessies
- 7 maart: eerste bijeenkomst klankbordgroep NP (meerdere bijeenkomsten tot 1 mei)
- 8 maart extra stuurgroep
- 14 maart NCDR in gesprek met IDOA
- 6 april extra stuurgroep terugkoppeling townhallsessies en discussie NP
- 11 april eerste concept in IDOA
- 21 april: eerste concept in stuurgroep
- 1 mei vastgesteld NP waarmee de NCDR mee naar buiten kan.

De voorzitter dankt de NCDR voor zijn presentatie. Ze is blij met de opzet waarbij de gezamenlijkheid voorop staat.

SZW reageert ook namens VWS. SZW geeft aan dat ze ook een mooi plan vindt en is blij dat de ketenaanpak terugkomt in het programma. [REDACTED]

[REDACTED] vraagt nogmaals extra aandacht voor het maatschappelijk middenveld. Ook wordt aandacht gevraagd voor de scherpe planning

(neem de tijd als dat nodig is. Het is goed om in april te kijken of de planning nog uitkomt). Ook is aandacht gevraagd voor de voorbereidingstijd van overleggen, die is nu te kort. Tot slot vraagt SZW aandacht voor subsidies, belangenbehartiging en voor gezamenlijke plannen die landen in het Nationaal Programma.

JenV bedankt de NCDR voor de presentatie, want het geeft richting en biedt mogelijkheden tot samenhang en clustering. Ze vraagt aandacht voor de verscheidenheid van de acties in soort en in tijd. Het is rijp en groen door elkaar. Voor JenV is het een belangrijke vraag: waar zitten nu de witte vlekken? Zien we door alle bomen het bos nog wel? Het NP kan op dat vlak meerwaarde hebben, als een routekaart. Meerdere departementen onderschrijven dit. Ook vraagt JenV aandacht voor de eigenstandige verantwoordelijkheid van organisaties zoals het OM. Daar gaat de stuurgroep niet over, dus daar moet extra rekening mee gehouden worden. Tot slot vraagt JenV aandacht voor de governance: wie gaat nu waar over?

OCW vraagt om de rol van de politiek in de planning: hoe zorgen we dat onze ministers aangesloten blijven. Ook vraagt [REDACTED] voor aandacht voor het "laden" van onderwerpen. In aansluiting op de opmerkingen van SZW vraagt ook OCW aandacht voor de voorbereidingstijd. Tot slot vraagt [REDACTED] hoe de NCDR zijn rol tav de voortgang en uitvoering voor zich ziet.

BZK spreekt waardering uit voor het motto, die heel verbindend en actiegericht is. Ook de indeling wordt herkend. Het is goed dat de NCDR de regie neemt in het proces. Het is nuttig om de blik van de NCDR te hebben op waar we staan. BZK geeft aan graag te willen doorpraten over wat nu wel in het Nationaal Programma thuis hoort en wat niet. Daar heeft de stuurgroep nog geen besluiten over genomen.

De NCDR reageert dat hij blij is dat het framework staat. We gaan daarmee verder. Hij benadrukt nogmaals dat het een gezamenlijk proces is en spreekt uit dat het fijn is dat de stuurgroep gecommitteerd is. Ook geeft hij aan dat hij oog zal houden voor de planning. De NCDR herhaalt dat hij de eerdere oproepen om het maatschappelijk middenveld meer te betrekken meteen ten uitvoer heeft gebracht en meer gesprekken heeft gepland. Uit gesprekken tot nu toe hebben ook organisaties uit dat maatschappelijk middenveld aangegeven hier graag gezamenlijk in op te treden. De NCDR zegt toe dat hij laat weten met wie hij allemaal gesproken heeft. Tot nu toe lijkt iedereen aan boord.

Over de rol van de ministers geeft de NCDR aan dat hij graag een bewindspersonenoverleg zou willen. Hij heeft begrepen dat die wens ook leefde bij de leden van het SGO. BZK zegt toe dat ze gaan overleggen met de minister of en hoe zo'n gesprek vorm gegeven kan worden. Het liefst moet dit gesprek voor 1 mei plaatsvinden, voordat de NCDR met het concept-plan naar buiten gaat. Als het plan er eenmaal is, wil de NCDR op gezette tijden in gesprek met de departementen over de voortgang. Daar gaan de departementen natuurlijk over, maar als een afspraak uit het programma niet uitgevoerd wordt (en zonder uitleg), dan zal de NCDR daar wel op terugkomen. OCW vraagt in reactie hier op wel van wie de interventie dan wordt. Er is afgesproken om hier het volgend overleg over door te praten. JenV geeft aan dat dit precies hetgeen is wat zij bedoelde dat ze over de governance wil doorpraten. Hier hoort ook de vraag van BZK bij: wat hoort nu wel in het Nationaal Programma thuis en wat is eigenstandig beleid van de ministers?

De voorzitter sluit het agendapunt af door de NCDR te danken voor zijn presentatie en geeft aan dat er voor een volgende overleg een notitie wordt voorbereid over de governance en verantwoordelijkheden door BZK, OCW, SZW en de NCDR.

5. Afsluiting

De voorzitter vraagt over nog punten zijn voor een rondvraag. Die blijken er niet te zijn. Daarmee wordt de vergadering afgesloten. Over 2 weken is er weer een overleg.

verslag

Verslag stuurgroep aanpak discriminatie en racisme 16-5-2022

Datum
16 mei 2022

Kenmerk
2022-0000571851

Vergaderdatum	16 mei 2022
Aanwezig	[redacted] (BZK. voorzitter), [redacted] (SZW), [redacted] (JenV), [redacted] (OCW), [redacted] (VWS), [redacted] (BZK, secretaris), [redacted] (SZW, secretaris), [redacted] (NCDR)
Afwezig	[redacted] (OCW), [redacted] (VWS), [redacted] (JenV)

---

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering. [redacted] vraagt of er mededelingen zijn.

Namens een aantal departementen is een vervanger aanwezig: [redacted] namens JenV, [redacted] namens VWS, [redacted] namens OCW.

De secretaris van BZK meldt dat het debat over lokale aanpak verplaatst is naar aanstaande donderdagavond.

2. Verslag

Het verslag wordt vastgesteld. De voorzitter dankt het secretariaat.

3. Nationaal Programma

De voorzitter begint met het uitspreken van complimenten voor het feit dat er nu een eerste stuk ligt. Vandaag gaan we in gesprek over de inhoudelijke onderwerpen. Er is daar een notitie voor gemaakt. De voorzitter wil graag benadrukken dat er nog 8 punten zijn waarover discussie is, over de andere punten is er dus geen principiële discussie.

De NCDR trapt de discussie af met een toelichting op de totstandkoming. De NCDR geeft aan dat dit een allereerste versie en dat er nog gesleuteld moet worden aan het stuk, maar hij kijkt uit naar de discussie in de stuurgroep. De voorzitter wil als eerste stil staan bij de vraag van wie het Nationaal Programma is. Het is nu niet duidelijk uit de tekst. De voorzitter geeft aan dat het wat haar betreft het Nationaal Programma opgesteld wordt onder ministeriele verantwoordelijkheid, maar dat de NCDR een

zelfstandige rol heeft. Dat betekent dat het Nationaal Programma door de NCDR opgesteld wordt, maar het moet de toets van de ministeriele verantwoordelijkheid doorstaan.

Voor aanbieding door de minister van BZK aan de Tweede Kamer zal de minister van BZK dan een brief naar de TK sturen met het programma als bijlage bij die brief. Als stuurgroep moeten we zorgen dat de ministers het programma omarmen en niet afstand nemen van de inhoud. Daarom is het belangrijk dat de inhoud van het Nationaal Programma gedragen wordt door de betrokken bewindspersonen. De stuurgroepleden sluiten zich hierbij aan en de NCDR kan zich hier ook in vinden. SZW benadrukt dat we moeten voorkomen dat het een advies wordt van de NCDR aan het kabinet. Dat heeft hij ook zo besproken met VWS.

Inhoudelijke punten:

1. Rotterdamwet

Voorstel is om artikel 8 te wijzigen. De NCDR geeft aan dat hij de richting die wordt uitgelegd vooralsnog wel wil bewandelen. Ook geeft hij aan dat hij met artikel 9 kan leven. Als we het langs die toon en insteek bewandelen heeft de NCDR, zoals hij dat noemt, een positieve grondhouding.

Voorstel is komende week met de beleidsdirectie te bespreken.

2. Slavernijverleden

Oproep aan de NCDR om hier aandacht aan te besteden, maar nu geen conclusies aan verbinden. De NCDR ziet dat er een politieke discussie loopt, maar hij wil er wel aandacht aanbesteden. Maar hij zal de huidige teksten heroverwegen en treedt graag in overleg op wat voor andere manier hij hier aandacht aan besteden. En als het niet voldoende is in het Nationaal Programma, dan zal hij het opnemen in de aanbiedingsbrief aan het kabinet. Als hij daartoe besluit, dan zal hij het melden in het BWO.

3. Burgemeester

BZK geeft aan dat het wat hen betreft gaat om een technische uitwerking, want het principe dat het gemeenten hun rol moeten pakken en de aanpak van discriminatie moeten borgen in hun gemeentelijke organisatie is onbetwist. De NCDR geeft aan dat hij het prima vindt als een wethouder portefeuillehouder is, maar als hij wil ook dat de burgemeester als voorzitter van het college daar dan wel voor zorg draagt of zo nodig op in kan grijpen, zodat het wel belegd wordt. BZK levert een tekstvoorstel in lijn met deze gedachten.

4. Neutraliteitseis

JenV ligt het standpunt toe:

- Er liggen meerdere moties die in meerderheid zijn aangenomen.
- Het gaat om alle geüniformeerd beroepen.
- Het gaat niet om neutraliteitseis van de persoon, maar om neutraliteit van de organisaties.
- We willen een tekstvoorstellen die meer toekomstgericht zijn.

Er wordt afgesproken dat JenV de NCDR de teksten stuurt die al gemaakt zijn. In onderling overleg tekst worden deze teksten gezien. NCDR geeft aan dat hij dit onderwerp wel veel gehoord heeft in de townhallsessies. Als het niet in het stuk komt, zal hij het opnemen in de aanbiedingsbrief aan het kabinet.

5. Onderzoek Politie

Hierover is al een afspraak met JenV. Is geen discussiepunt.

6. Stagediscriminatie

OCW licht toe dat de werkagenda nu wordt opgesteld met het veld. De timing van het NP is het enige probleem. Meer specifieke teksten volgen nog, maar wat OCW betreft zit hier inhoudelijk geen issue. Wel wordt aangehaald dat het onderwerp over matches eerder niet haalbaar bleek te zijn, maar ook dat wordt nu gezien met het veld. De NCDR geeft aan dat hij op de nieuwe teksten wil wachten. Hij wil heel graag dat de werkagenda meeloopt in het Nationaal Programma. SZW wil dit ook. NCDR benadrukt dat hij het matches van studenten aan stageplekken heel belangrijk vindt.

7. Diversiteit in de Rijksoverheid

Hier is geen discussie, behalve dat het ICOP een heel pakket aan maatregelen wil opnemen. NCDR hoort graag wat die maatregelen zijn en dan kan het ICOP dat verder uitwerken.

8. VN-verdrag handicap

VWS geeft aan dat er een adviesaanvraag bij de Raad van State ligt en dat ze daar hoe dan ook op moeten wachten. NCDR spreekt vandaag [REDACTED] hierover. NCDR wil het veld niet passeren. Hij koppelt hierover terug aan VWS. We moeten dan wel iets willen noteren.

VWS gaat uitzoeken waar de ruimte zit, die de route via de RvS niet in de weg zit. BZK wil graag meelesen vanwege het effect op andere protocollen.

De voorzitter vraagt of de leden nog andere opmerkingen of aanvullingen hebben:

- Teksten over de zorg zijn wat VWS betreft wat mager. Er komt dus meer inhoud.

- SZW vraagt aandacht voor een analyse van wat er nu gedaan wordt en wat niet goed gaat c.q. versterkt moet worden. Feedback en verbeteringsuggesties zijn aangeleverd bij het bureau NCDR maar nog niet verwerkt, waaronder ook de suggestie om de inbreng vanuit de townhall sessies zichtbaar op te nemen in het programma alsook opheldering over misverstand m.b.t. de aanpak van moslimdiscriminatie. SZW vraagt om daar nog naar te kijken.
- Ook vraagt SZW aandacht voor het feit dat dit niet alleen een Rijksprogramma moet zijn, o.a. ook gelet op alle inbreng die is opgehaald en de verwachtingen die er zijn rondom het programma.

De voorzitter vraagt aandacht voor het proces. Deze week wordt gewerkt aan de teksten. Einde van deze week bezien wat de stand van zaken is. Zo nodig dan een extra stuurgroep en anders zelfs BWO uitstellen. Het moet wel goed! Het is te belangrijk.

De NCDR wil weten of dit betekent dat nu al het besluit genomen wordt dat het over de zomer getild gaat worden.

De voorzitter geeft aan dat we dat besluit als stuurgroep pas in een volgende stuurgroep maken. Als we einde deze week constateren dat we niet tevreden zijn, dan gaan we het iets temporiseren.

De NCDR wil volgend jaar wel klaar zijn in juni, zodat er nog iets kan richting Prinsjesdag.

De voorzitter geeft aan dat wat de precieze planning ook wordt, openbaarmaking pas kan als het stuk in de MR is geweest. De NCDR informeert naar de mogelijkheid om wel enige richting te geven tijdens de mini-conferentie die hij in mei heeft georganiseerd. Dat is een indicatie van de richting. Welke kant gaat het op. Enkele concrete punten geven. Waar geen bloed uit vloeit. De stuurgroepleden geven aan dat dat kan als het gaat om niet omstreden punten.

De NCDR sluit af dat hij tekstvoorstellen graag voorbij ziet komen, maar dat hij niet kan garanderen dat hij alles 1-op-1 zal overnemen.

Tot slot spreekt de stuurgroep over wat er naar het BWO gaat. Er wordt afgesproken dat er een nota naar het BWO gaat met het NP als bijlage.

4. Rondvraag

Geen punten voor de rondvraag.

5. Afsluiting

Om 11.10 uur sluit de voorzitter de vergadering.

Stuurgroep aanpak discriminatie en racisme

Directie Constitutionele
Zaken en Wetgeving

Turfmarkt 147
Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

[Redacted]

T [Redacted] @minbzk.nl

verslag

Verslag stuurgroep aanpak discriminatie en racisme

Datum
20 januari 2022

Kenmerk
2022-0000571861

Vergaderdatum

20 januari 2022

Aanwezig: [Redacted] (BZK), [Redacted]
(SZW), [Redacted] (JenV), [Redacted]
[Redacted] (VWS), [Redacted] (OCW), [Redacted]
[Redacted] (NCDR), [Redacted] (SZW), [Redacted]
[Redacted] (BZK)

1. Welkom en opening

[Redacted] is vandaag voorzitter. Ze heet [Redacted]
welkom die voor het eerst bij de stuurgroep aanwezig is.

2. Presentatie Nationaal Programma

De NCDR heeft een presentatie gegeven over de route naar zijn Nationaal Programma. Hij heeft op dit moment 29 onderwerpen in het vizier. Hij heeft toegezegd de lijst met onderwerpen te delen met de leden. Hij wil graag op deze onderwerpen van de departementen een A4-tje met de stand van zaken en welke resultaten voor juni 2023 behaald.

De leden van de Stuurgroep hebben hun complimenten uitgesproken. Er is wel aandacht gevraagd voor de prioritering en het wegzetten in de tijd van alles acties. Er wordt afgesproken extra stuurgroepen ingelast in maart en april. Ook is aandacht gevraagd voor het coalitieakkoord en de aanpak van onderdelen. De samenwerking op dit moment rond hatespeech wordt als voorbeeld aangehaald. De stuurgroepleden spreken af over de instrumenten en gezamenlijk aanpak in de stuurgroep door te praten, nadat ze hierover van het IDOA een advies hebben ontvangen. Ook wordt aandacht gevraagd voor de uitvoering en hoe die hierbij betrokken worden. Het gaat soms ook om handelingsverlegenheid. De overkoepelende thema's vormen voor de stuurgroepleden een belangrijk punt voor het Nationaal Programma. Tot slot wordt opgeroepen om niet alleen na te denken over het tegen gaan van discriminatie, maar ook hoe we kunnen zorgen dat iedereen kan meedoen (o.a. in relatie tot handicap).

3. Actualiteiten

- OCW: de projectorganisatie voor de herdenking in 2023 is opgestart.
- BZK: er is een gesprek gevoerd met de VNG. Er is onder andere afgesproken dat de plv. directeur van de VNG in maart of april aansluit bij een vergadering van de stuurgroep.
- NCDR: Op 21 maart organiseert de NCDR met BLM een townhallsessie over zwart racisme. Ook organiseren de ADV's die week allerlei activiteiten. VWS en SZW organiseren samen een lezingscyclus.
- BZK meldt dat er een motie is ingediend over institutioneel racisme. Deze motie zal gedeeld worden met de stuurgroepleden.

4. Rondvraag

De NCDR informeert naar de stand van zaken rond de Staatscommissie. Er wordt afgesproken hier een volgende stuurgroep op terug te komen. Ook meldt de NCDR dat er een interview met hem in het AD verschijnt op zaterdag.

5. Verslag

Het verslag van de overige vergadering wordt vastgesteld.

6. Afsluiting

De voorzitter bedankt alle aanwezigen en de NCDR voor zijn presentatie en sluit de vergadering.

Contactpersoon

Datum

Onze referentie

verslag

Omschrijving	Bijeenkomst stuurgroep versterking aanpak discriminatie en racisme
Datum en tijdstip overleg	21 april 2022 15:00 - 16:30
Aanwezig	<p>[redacted] (SZW) - voorzitter [redacted] (VWS) [redacted] (JenV) namens [redacted] [redacted] (OCW) namens [redacted] [redacted] (NCDR) [redacted] (OCW) - toelichting agendapunt 3 [redacted] (BZK) - namens [redacted] secretaris [redacted] (SZW) - secretaris</p>
Afwezig	<p>[redacted] (JenV) [redacted] (OCW) [redacted] (BZK)</p>

1. Opening en mededelingen

[redacted] opent de vergadering.
[redacted] vertegenwoordigt BZK vandaag. [redacted] stelt zich voor en neemt deel namens [redacted].
[redacted]. Vandaag neemt hij deel namens [redacted].
[redacted] blikt terug op een goed kennismakingsgesprek met MSZW.

2. Actualiteiten per departement

OCW geeft aan dat de berichtgeving in de media over stagediscriminatie n.a.v. een interview met de NCDR als een verrassing kwam en doet de oproep om dit soort dingen in de stuurgroep te delen, dan wel, het contact met elkaar over op te zoeken. De NCDR geeft aan dat het niet bij zijn zelfstandige rol en aanjagende functie past om voorafgaand elk mediaoptreden of -bericht een rondje langs de departementen te doen. Tussen de NCDR en MBZK is afgesproken dat er over

zaken die van politieke aard zijn en mogelijk ongemakkelijk kunnen zijn richting een bewindspersoon, wel voorafgaand een signaal wordt afgegeven vanuit de NCDR richting MBZK. De voorzitter geeft aan dat het op prijs wordt gesteld als verrassingen zo veel mogelijk voorkomen kunnen worden en ook de onderlinge samenwerking ten goede zal komen. Dit zou bereikt kunnen worden door kort melding te maken van een bericht of optreden wat -naar inschatting van de NCDR- politieke connotaties kan hebben. Het zou dan sec gaan om het feit *dat* er een bericht of optreden is en niet het vooraf delen of afstemmen van de inhoud. De NCDR zou een katebelletje conform eerdere afspraak bij MBZK kunnen geven, die het vervolgens kan delen met de betreffende bewindspersonen c.q. departementen.

Datum

Onze referentie

BZK noemt het tweeminutendebat Discriminatie wat op 13/4/22 heeft plaatsgevonden. Daar zijn verschillende moties ingediend. Een motie m.b.t. het stoppen van gebruik van risicoprofielen is ontraden en weg gestemd. Een motie omtrent het werken met beleidstargets is aangenomen. Op 22/4/22 zal het instellingsbesluit Staatscommissie in de MR behandeld worden.

VWS geeft aan dat er binnen het departement nu vanuit elke beleidsdirectie een vertegenwoordiger is binnen een interne projectgroep gericht op discriminatie- en racisme aanpak.

3. Vaststellen verslag vorige bijeenkomst

Het verslag wordt vastgesteld.

4. Herdenkingsjaar 2023

geeft aan dat er vanuit OCW volop gewerkt wordt aan het herdenkingsjaar. Via de ingebrachte nota wordt de stuurgroep nader geïnformeerd over de voorgestelde invulling van het herdenkingsjaar. Kort samengevat zijn er drie lijnen:

- 1) Koningsbrede programma met grootse opening en sluiting met daarbij ook een rol voor bewindspersonen en/of Koningshuis.
- 2) Lokaal programma; via een subsidieregeling kan er lokaal initiatief worden georganiseerd.
- 3) Overkoepelende communicatie en educatie over het herdenkingsjaar en gedeelde geschiedenis.

Rode draad is dat bij alle facetten goede betrokkenheid is met maatschappelijke organisaties en expert m.b.t. het slavernijverleden. De voorgestelde invulling wordt ook aan hen voorgelegd. Aan de stuurgroep wordt gevraagd te reageren op de contouren zoals die nu zijn geschetst.

De NCDR merkt op dat hij niet akkoord is met de invulling zoals nu voorgesteld. Het feit dat het volgend jaar ook een jubileumjaar is voor (Brits-Indische) immigratie van contractarbeiders naar het Koninkrijk der Nederlanden komt nu onvoldoende aan bod – ondanks dat dit eerder onder de aandacht is gebracht in de stuurgroep. Binnen de samenleving is dit van grote betekenis voor een aanzienlijke groep die volgend jaar stil staat bij 150 jaar immigratie en hiertoe al diverse initiatieven zijn gestart. Hier zou meer rekening mee gehouden moeten worden. Door het herdenkingsjaar van 1/7/23- 1/7/24 te laten lopen, worden initiatieven wellicht uitgesloten van de subsidieregeling. Onduidelijk is ook binnen welke lijn(en) deze groep nu valt binnen de voorgestelde invulling, lokaal of ook

binnen de andere twee lijnen. De NCDR vraagt ook aandacht voor de keuze om het Nationaal Comité los te laten en te kiezen voor een evenementenbureau en vraagt of deze keuze is gesondeerd bij de betrokken maatschappelijke organisaties.

Datum

Onze referentie

De departementen zijn op hoofdlijnen akkoord met de nota maar merken het volgende op:

VWS en SZW vinden het een helder stuk en complimenteren de voortvarendheid van OCW. Echter vragen zij serieuze aandacht voor het signaal vanuit de NCDR en gevoeligheden daaromtrent in de samenleving. De mensen om wie het gaat moeten zich kunnen herkennen in dit stuk.

JenV merkt op dat het herdenkingsjaar ook beschouwd moet worden in het licht van mogelijke excuses voor het slavernijverleden. Dit is een politieke keuze waar wij ambtelijk niet over gaan. ■■■■ vraagt om te kijken naar de voormalige koloniën en eventuele gevoeligheden die daar spelen m.b.t. het herdenkingsjaar. Ook staat hij even stil bij dat het herdenkingsjaar nu niet binnen één kalenderjaar valt.

BZK heeft geen inhoudelijke reactie op de nota maar geeft wel mee dat er nog met MBZK gesproken wordt over de kabinetsreactie op het adviesrapport van de Dialooggroep Slavernijverleden en er een BWO en extra stuurgroep met AZ en BZ komt om door te praten op de kabinetsreactie en excuses.

OCW geeft aan dat het knelpunt nu met name op de reikwijdte van het herdenkingsjaar lijkt te liggen. In de stuurgroep en een BWO is hieromtrent eerder besproken dat het zwaartepunt bij de trans-Atlantische slavernij ligt maar dat er zeker voldoende aandacht moet zijn voor andere gemeenschappen die een link hebben met de afschaffing van de slavernij. Met verschillende partijen worden gesprekken gevoerd, ook organisaties die zich bezighouden met 150 jaar Hindoestaanse immigratie. Vooralsnog lopen deze gesprekken goed en worden er vooral mogelijkheden gezien om elkaar te versterken en plannen samen op te pakken.

In het stuk is getracht een balans te vinden tussen aandacht voor de trans-Atlantische slavernijverleden en andere gemeenschappen, daar wordt nog een keer naar gekeken met inachtneming van de opmerkingen van de NCDR. De NCDR hernieuwt zijn aanbod om mee te lezen met een volgend stuk. Een nieuwe versie van de nota wordt schriftelijk gedeeld en af gedaan door de stuurgroep.

5. Nationaal Programma: governance en inhoud

BZK licht toe dat dit discussiestuk conform opdracht van de stuurgroep is opgesteld en in IDOA verband is besproken en interdepartementaal en met het bureau NCDR is afgestemd.

De voorzitter vraagt elk departement om te reageren voor zo ver er opmerkingen zijn en/of zich ergens niet in kunnen vinden.

VWS: het Nationaal Programma moet meer zijn dan de som der delen. In de eerste fase is het een enorme oproep aan de departementen om eigen doelen te

stellen en een eigen programma op te zetten. De NCDR moet ons daarbij scherp houden en ons wijzen op bepaalde accenten die gelegd moeten worden en/of leemten (tweede fase). Een derde fase zou dan zijn dat maatschappelijke organisaties het programma ook omarmen en dat het daarmee niet alleen een departementaal programma is maar echt een nationaal programma met een eigen agenda waar verschillende stakeholders bij zijn betrokken. Het moet meer zijn dan een nietje door de huidige aanpakken vanuit de departementen.

Datum

Onze referentie

OCW: sluit aan bij VWS. Een totaaloverzicht en uitputtende lijst opstellen is ontzettend complex.

JenV: de ambities en lat moeten hoog worden gelegd in het Nationaal Programma, tegelijkertijd in de wetenschap dat wij niet vanaf nul starten en er ook al veel gebeurt bij overheden en andere actoren. Goed om hier overzicht van te hebben en in kaart te brengen. Wel met het besef dat niet alles tegelijkertijd kan worden aangepakt en dat er prioritering aangebracht moet worden. Goed om in de uitvoering van het programma coalities te vormen met verschillende stakeholders. We moeten niet bang zijn voor *trial and error*. Goed kijken naar wat er straks in het BWO voor ligt.

SZW: voorstel om BWO uit te stellen tot na de extra stuurgroep van 16/5. SZW kan zich verder in de notitie. Geeft nog wel aan dat concrete maatregelen en scherpe doelen op feiten/inzichten zijn gebaseerd en dat er goed gekeken moet worden naar haalbaarheid en beoogde impact. In het kader van het groeimodel moeten doelen ook n.a.v. evaluatie worden aangepast.

BZK: geen aanvullingen/opmerkingen op notitie.

NCDR: het kan niet anders dan dat wij het Nationaal Programma stapsgewijs gaan opbouwen en dat het een groeimodel zal kennen. Kan zich vinden in de woorden van VWS. Er is ook een bepaalde afhankelijkheid van de departementen voor wat betreft het ophalen van feiten en inzichten en toetsen van maatregelen en doelen. De NCDR doet de oproep om ontspannen om te gaan met het NP. Zaken die nu niet rijp zijn voor het programma kunnen wellicht in een volgend programma worden opgenomen. Zaken die principieel van aard zijn, daar zal de NCDR cf. model Deltacommissaris, zijn standpunt over duidelijk maken aan het kabinet. Momenteel wordt er vanuit bureau NCDR geschreven aan het Nationaal Programma. Verder informatie vanuit de departementen is op dit moment niet nodig. De NCDR geeft aan dat het concept programma ruim van tevoren ambtelijk wordt getoetst en dat er dan "op geschoten kan worden".

De NCDR is akkoord met uitstel van het BWO. Het is verstandig om het programma eerst inhoudelijk met de stuurgroep te bespreken en daar punten te bespreken die nog discussie behoeven. Indien er geen consensus wordt bereikt, kan dit verder meegenomen worden in het BWO.

Gelet op uitstel BWO tot na de mini-conferentie op 23/5, geeft de NCDR aan dat hij enige prudentie zal betrachten t.a.v. van wat er gedeeld kan worden over het Nationaal Programma. Dit zal dan meer gaan over de contouren. De voorzitter geeft aan dat dit in de stuurgroep van 16/5 voor besproken kan worden.

6. Nieuwe structuur/inrichting IDOA

De stuurgroep kan zich vinden in de voorgestelde nieuwe structuur en opzet van het IDOA. JenV geeft aan dat het gelet op de breedte van de verantwoordelijkheden goed is als er twee vertegenwoordigers vanuit JenV zijn. SZW geeft aan dat dit ook voor hen geldt. Het opdrachtgeverschap van werkgroepen kan per werkgroep gezien worden (stuurgroep of beleidsverantwoordelijk departement bijvoorbeeld).

Datum

Onze referentie

7. Rondvraag/w.v.t.t.k.

Geen punten.

8. Afsluiting

sluit de bijeenkomst.

Contactpersoon

Datum

23 juni 2022

Onze referentie

verslag

Bijlage(n)

Nadere informatie meldplicht
uitzendbureaus

Omschrijving	Bijeenkomst stuurgroep Versterking aanpak discriminatie en racisme
Datum en tijdstip overleg	23 juni 2022 15:00 - 16:15
Aanwezig	<p>[redacted] (BZK) - voorzitter [redacted] (SZW) [redacted] (VWS) [redacted] (JenV) [redacted] (OCW) [redacted] (Bureau NCDR) [redacted] (secretaris SZW) [redacted] (secretaris SZW)</p>
Afwezig	<p>[redacted] (JenV) [redacted] (OCW) [redacted] (NCDR) [redacted] (secretaris BZK)</p>

1. Opening en mededelingen

[redacted] (BZK) zit vandaag de vergadering voor en opent deze.
[redacted] vervangt [redacted], [redacted] vervangt [redacted].
[redacted] vervangt [redacted].

[redacted] geeft aan dat hij alleen tot en met punt 3 aanwezig zal zijn en dus niet bij de bespreking van het Nationaal Programma. [redacted] geeft aan dat het juist handig is als hij daar wel bij is gelet op de voortgang van de afspraken die vorige week zijn gemaakt. [redacted] geeft aan dit zo besproken te hebben met [redacted] en verlaat de bijeenkomst na de uitwisseling van actualiteiten. [redacted] en de NCDR krijgen een terugkoppeling van de gemaakte afspraken.

Dit is voorlopig de laatste bijeenkomst waar [redacted] bij is i.v.m. haar aanstaande zwangerschaps- en bevallingsverlof. De stuurgroep wenst haar een fijn verlof. [redacted] zal [redacted] gedurende haar verlof vervangen.

Datum
23 juni 2022

Onze referentie

De secretaris deelt de volgende agenda mededelingen:

- De stuurgroep bijeenkomst van 25/8 zal een fysieke bijeenkomst zijn (indien eventuele COVID-maatregelen dat t.z.t. toelaten).
- N.a.v. hetgeen besproken in de vorige stuurgroep bijeenkomst, zijn er twee extra bijeenkomsten ingepland, in september en november, t.b.v. interdepartementaal collegiaal overleg (dit betreffen overleggen waarbij de NCDR dan niet aansluit).
- De eerstvolgende bijeenkomst staat gepland op 28/7, midden in het zomerreces. De stuurgroep besluit deze te annuleren.

2. Verslag vorige vergadering

Het verslag wordt zonder nadere opmerkingen vastgesteld.

3. Actualiteiten

JenV: Er is veel aandacht voor discriminatie binnen de politie n.a.v. de documentaire "De Blauwe Familie". MJenV en de korpsleiding hebben krachtig afstand genomen van discriminatie en gaan een strenger sanctiestelsel hanteren in voorkomende gevallen van discriminatie en racisme. Op 7 juli a.s. is er een Commissiedebat Politie waar dit naar verwachting aan bod zal komen. De NCDR is geïnformeerd over de ontwikkelingen.

█ geeft aan dat de NCDR vaak gelijk gebeld wordt door de pers bij actualiteiten. █ geeft aan dat het goed is om de NCDR daarom goed aangehaakt te houden.

SZW: De tweede fase van het actieplan m.b.t. aanpak discriminatie en racisme in het voetbal, Ons Voetbal Is Van Iedereen (OVIVI), is gelanceerd. Het nieuwe Actieplan Arbeidsmarktdiscriminatie (2022-2025) wordt binnenkort met MSZW besproken. Het bureau NCDR heeft ook meegedacht op dit plan.

De meldplicht voor uitzendbureaus bij discriminerende verzoeken wordt op 1 juli in de MR behandeld. Hiermee wordt tegemoetgekomen aan een onderdeel van het coalitieakkoord.

█ geeft aan dat dit als voorbeeld gebruikt kan worden bij de aanpak van discriminerende makelaars. █ geeft hetzelfde aan m.b.t. discriminatie bij zorgbemiddeling, hoewel dit wellicht anders ligt omdat het individuele zorgbehoevenden betreft die een discriminerend verzoek doen. Nadere informatie over de meldplicht wordt met de stuurgroep gedeeld. █ vraagt of in het wetsvoorstel ook staat of de uitzendbureaus getest kunnen worden om te controleren of ze zich houden aan de meldplicht. Dit wordt nog nagegaan.

BZK: In nauwe samenwerking met het Bureau NCDR wordt er gewerkt aan een definitie van racisme. Het CRvM heeft hier een visie op uitgebracht. Hierover wordt nog een brief naar de Tweede Kamer (TK) gestuurd, hopelijk volgende week.

OCW: Het Kenniscentrum Immaterieel Erfgoed Nederland (KIEN) heeft het Sinterklaasfeest uitgeschreven uit de Inventaris Immaterieel Erfgoed Nederland. *(aanvulling secretaris in het verslag: Het Sinterklaasfeest wordt uitgeschreven omdat de inschrijving door Stichting Sint en Pietengilde (voorzitters Zwarte Piet) niet voldoet aan de ethische uitgangspunten van Unesco. De stichting heeft inmiddels aangekondigd de media op te zoeken. Vanuit OCW is er een in*

samenwerking met woordvoering en KIEN afgestemde woordvoeringslijn opgesteld).

Datum
23 juni 2022

Onze referentie

De OCW-agenda tegen discriminatie en racisme is gereed en is nu voorgelegd aan alle drie OCW bewindspersonen. Er wordt gekoerst op verzending naar de TK voor de zomer. Een concept van de agenda is al eerder gedeeld in het IDOA en het Bureau NCDR. OCW vraagt of er in de stuurgroep nog bezwaar is tegen verzending van het programma naar de TK, ook in relatie met het Nationaal Programma NCDR. BZK vraagt om goede afstemming met de NCDR. VWS vraagt of het handig is de OCW-agenda eerder te publiceren dan het NP. OCW geeft aan dat het NP ook weer leunt op hetgeen in fiches over de OCW-agenda is meegegeven. Ook is er een verantwoordelijkheid richting de samenwerkingspartners om dit uit te brengen.

4. Herdenkingsjaar 2023 (HDJ)

In de stuurgroep van 21/4 is eerder stilgestaan bij de drie blokken van het HDJ: (1) het koninkrijksbrede programma, opening juli 2023 en sluiting juli 2024, (2) het lokale programma en (3) een communicatiestrategie.

De interdepartementale samenwerking verloopt goed en er is op elk blok vooruitgang geboekt. M.b.t. (1) het koninkrijksbrede programma wordt er contact gelegd met NiNsee, over de opening en sluiting van het HDJ. Ten aanzien van (2) lokale programma, wordt er gewerkt met cultuurfondsen t.b.v. regelingen. Hier zijn verschillende gemeenschappen bij betrokken, alsook Caribisch Nederland, Suriname en andere voormalige koloniën. Na de zomer starten er twee communicatieadviseurs die samen met de interdepartementale werkgroep de communicatiestrategie zullen vorm gaan geven.

Met MOCW, die binnen OCW primair verantwoordelijk is voor het HDJ, is gesproken over de stand van zaken. Hierbij is ook de politieke verantwoordelijkheid voor het HDJ aan de orde gekomen. Het HDJ is een kabinetsverantwoordelijkheid waarvoor OCW de coördinatie op zich heeft genomen. VWS, SZW en BZK gaan aan hun bewindspersonen meegeven dat er een gedeelde verantwoordelijkheid is t.a.v. het HDJ, deze brede verantwoordelijkheid wordt ook wel gevoeld binnen de stuurgroep en bij de bewindspersonen. BZK adviseert verder ook om nauw contact te onderhouden met de directie Koninkrijksrelaties. SZW geeft aan dat bij debatten er nog goed gekeken worden wie er dan heen gaat. BZK geeft aan dat het goed is om in het najaar hier nog eens naar te kijken en t.z.t. aan verantwoordelijke bewindspersonen te presenteren wat er allemaal gaat gebeuren in het kader van het HDJ. Dit zou alvast aangekondigd kunnen worden in aankomend BWO over het Nationaal Programma. De stuurgroep complimenteert OCW over de geboekte voortgang.

5. Nationaal Programma (NP)

█ geeft een terugkoppeling van de uitwisseling in de vorige stuurgroep en de gesprekken die daarna hebben plaatsgevonden tussen hem, █ en █ Over het geheel genomen zijn we een eind gekomen met het NP. Het heeft wellicht niet het ambitieniveau wat wij voor ogen hadden maar het is een mooi overzicht van wat er is, met een aantal ambities vanuit de NCDR er in en het zal een groeimodel kennen. De situatie van een min of meer onafhankelijke NCDR die wel onder ministeriële verantwoordelijkheid opereert, alsook het ambtelijk ("Haags") reageren op stukken en tekstuele suggesties doen op onderwerpen waarbij veel emoties en belangen over leven in de samenleving die ook in de townhall sessies naar voren zijn gekomen, leveren wat spanning op en vragen om gewenning in de samenwerking. Vanuit onze gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het NP is de tekst van het NP opnieuw nagelopen, met inachtneming van ruimte voor de NCDR

en oog voor de politieke grenzen van de ministeriele verantwoordelijkheid. Dit heeft geleid tot overeenstemming, op een paar kleine punten na. Sommige dingen kunnen ambtelijk verder besproken worden en sommige punten kunnen geagendeerd worden voor het BWO. Er komt ook een oplegbrief van de NCDR, die ook openbaar gemaakt wordt, waarin de NCDR kan opnemen wat hij nog wil benoemen. Aan de NCDR is meegegeven dat hij nog wat ambitieuzer kan zijn in het NP m.b.t. zijn rol op het gebied van verbinden van departementen en maatschappelijk middenveld op de inhoud. Er is nu afgesproken dat op 10/7 de tekst van het NP gereed is. Na de totstandkoming van het NP is het goed om te reflecteren op het proces en daar lering uit te trekken.

Datum
23 juni 2022
Onze referentie

De punten die in het BWO aan bod kunnen komen zijn als geen ambtelijke overeenstemming komt: kosteloze naamsverandering, de Rooney regel, publiekscampagne meldingsbereidheid en de Educatieve Maatregel Discriminatie. Indien bewindspersonen daar aanleiding toe zien, zouden punten vanuit de oplegbrief (nu is beoogd dat daar in ieder geval de neutraliteitseis, het slavernijverleden en de Rotterdamwet in genoemd zullen worden) geagendeerd kunnen worden.

JenV geeft aan dat de Educatieve Maatregel Discriminatie an sich akkoord is mits duidelijk gemaakt wordt dat dit niet in het strafrecht zit. De maatregel moet nog verder uitgewerkt worden. M.b.t. de kosteloze naamsverandering loopt er nog een onderzoek. Minister Weerwind praat hier nog over met zowel de NCDR als MBZK. Na volgende week weten we hier meer over.

Met MBZK moet de publiekscampagne meldingsbereidheid intern besproken worden. Een dergelijke campagne kost veel en MBZK heeft eerder aan de TK aangegeven dat het NP gedekt moet zijn. In het BWO moet gekeken worden wat mogelijk is. VWS geeft aan dat er goed gekeken moet worden naar de hoeveelheid publiekscampagnes vanuit het Rijk en de effectiviteit. Het is goed om hier met de RVD over te schakelen voorafgaand BWO. BZK pakt dit op. De Rooney-regel is voorgelegd aan de ABD. Hier moet nog reactie op komen.

In het laatste gesprek tussen [redacted] en [redacted] is ook de optie besproken van het "adopter" van een stuk tekst van het NP door de departementen opdat daar nog wat extra versterking op geformuleerd kon worden. Bij nader inzien lijkt dit toch niet zo handig voor het proces en het NP. BZK heeft wel extra tekst aangeleverd op het onderwerp "lokaal bestuur".

Op het punt van stagematching volgt nog terugkoppeling vanuit OCW.

De stuurgroep verzoekt de aangepaste tekst van het NP op woensdag 6/7 te ontvangen vanuit de NCDR zodat dit nog op tijd aan bewindspersonen meegegeven kan worden.

6. W.v.t.t.k.

[redacted] heeft een kennismakingsgesprek met de NCAB, [redacted], gehad. De NCAB werkt momenteel aan een werkprogramma. Hij wordt uitgenodigd om een keer deel te nemen aan een stuurgroep bijeenkomst en het werkprogramma te bespreken.

7. Afsluiting

[redacted] sluit de vergadering.

Contactpersoon

Datum

Onze referentie

verslag

Omschrijving	Verslag stuurgroep bijeenkomst 24 februari 2022
Datum en tijdstip overleg	
Aanwezig	<p>█ (SZW) - voorzitter</p> <p>█ (BZK)</p> <p>█ (VWS)</p> <p>█ (OCW)</p> <p>█ (JenV)</p> <p>█ (NCDR)</p> <p>█ (BZK) - secretaris</p> <p>█ (SZW) - secretaris</p>
Afwezig	-

Opening en mededelingen

█ zit de bijeenkomst voor. █ en █ sluiten iets later aan.
De NCDR geeft aan goed op stoom te zijn. Hij is goed zichtbaar in de samenleving. Er zijn veel interview verzoeken waar de NCDR probeert gedoseerd mee om te gaan.

Vaststellen verslag vorige bijeenkomst

Verslag van de bijeenkomst van 20/1/22 wordt vastgesteld.

Actualiteiten

OCW: vraagt naar de stand van zaken omtrent motie Azarkan omtrent institutioneel racisme. █ geeft aan dat we in afwachting zijn van het Nationaal Programma, conform reactie MP op de motie (de motie is oordeel Kamer gelaten met de kanttekening dat MP wil afwachten wat hierover in het Nationaal Programma komt).

VWS: in de Bestuursraad VWS is het interne programma discriminatie vastgesteld. Dit betekent dat er binnen VWS programmatisch en systematisch aan gelijke kansen en antidiscriminatie gewerkt zal worden. Hier wordt ook extra capaciteit op gezet. In elke beleidsdirectie zal hier prioriteit aan gegeven worden. Ook wordt getracht gelijke kansen en antidiscriminatie onderwerp te laten zijn bij diverse akkoorden die gesloten moeten worden in de zorg.

NCDR: de NCDR heeft deelgenomen aan het SGO en daar een presentatie

gegeven. Diversiteit binnen de Rijksoverheid is met name onder de aandacht gebracht. De NCDR geeft aan dit een belangrijk aandachtspunt te vinden en heeft hier zijn ideeën over aan meegegeven aan het SGO. De NCDR deelt verder dat hij gesprekken over zijn huisvesting voert.

Datum

Onze referentie

BZK: in het kader van het BZK Commissiedebat Discriminatie, racisme en Mensenrechten zijn er 58 schriftelijke vragen gesteld en beantwoord. Het gros betrof vragen over etnisch profileren en het kader van het College van de Rechten van de Mens (CRvM) wat is uitgebracht. Er werd vooral gevraagd naar voorbeelden van toepassing van het kader. Verder waren er ook andere vragen over het CRvM, het Nationaal Actieplan Mensenrechten, de NCDR en de instelling van de Staatscommissie. Verder wordt er gedeeld dat er een kwestie was rondom extra capaciteit op het gebied van gendergelijkheid. Dit is inmiddels geregeld.

informeert de stuurgroep over de inzet van het IDOA om de eigen structuur te verbeteren en zodoende de coördinatie van discriminatieaanpak binnen de departementen te versterken. Dit komt nog terug in de stuurgroep.

SZW: Op 17 februari jl. is er een hoofdlijndebat geweest met beide ministers bij SZW. Daarbij is ook aandacht gevraagd over bewustwording in de discriminatieaanpak. Wegens uitloop van het debat is er geen beantwoording geweest. De vraag kan bij andere debatten terugkomen, hier wordt rekening mee gehouden. Er is een onderzoek over anoniem solliciteren naar de TK gestuurd. Opvallend is dat uit het onderzoek bleek dat anoniem solliciteren niet zoveel verschil maakte. Dit kan ook te maken hebben met het betrokken uitzendbureau, wat een goed *track record* heeft op diversiteit en inclusie.

Instelling Staatscommissie

Op dit moment wordt er nagedacht over wie het voorzitterschap zou kunnen uitvoeren. De Staatscommissie wordt een wetenschappelijke commissie die echt onderzoek gaat doen naar de mechanismen achter discriminatie. Het taakbesluit wordt uitgewerkt en voorgelegd aan MBZK. Moties Azarkan (DENK) over of de overheid op etnisch profileren doorgelicht kan worden en de motie Belhaj (D66) over gebruik etniciteit bij fraudebestrijding worden hierin meegenomen. Taakbesluit komt naar verwachting over enkele weken in de stuurgroep. Er wordt ook apart afgestemd met de NCDR en de CRvM om ervoor te zorgen dat er geen overlap zit in de werkzaamheden.

Herdenkingsjaar 2023

De beleidsclaim herdenkingsjaar slavernijverleden 2023 maakt onderdeel uit van het grote geheel van alle SZW-beleidsclaims bij de Voorjaarsnota. Steun van bewindspersonen is nodig. BZK heeft aan FEZ en MZBK meegegeven dat de claim moet worden ondersteund. Goed als de andere departementen dit ook doen. Er moet ook rekening gehouden worden met een scenario dat het niet op deze manier lukt en dat er dan geëscaleerd moet worden of dat er een andere oplossing gezocht moet worden om het herdenkingsjaar te financieren.

OCW geeft aan dat er per 1 maart een projectleider start en een Rijkstrainee. Er zijn voorbereidingen getroffen zodat zij een vliegende start kunnen maken. De komende stuurgroep bijeenkomsten zullen er updates gedeeld worden en ook eventuele beslispunten voorgelegd worden.

Datum

Onze referentie

Proces en indeling Nationaal Programma

De NCDR is in afwachting van de A4-tjes die per 1/3 aangeleverd zullen worden. De *town hall* sessies zullen vanaf maart georganiseerd worden.

De stuurgroep leden hebben enkele zorgen gedeeld met de NCDR. Deze zien met name op de rol en status van de opgevraagde A4-tjes, de betrokkenheid van de bewindspersonen, departementen en maatschappelijk middenveld, de reikwijdte en het *framework* van het Nationaal Programma en de tijdsplanning.

De NCDR benadrukt dat de A4-tjes geen formele status hebben en alleen ter inspiratie dienen om tot een Nationaal Programma te komen. De A4-tjes zullen door de NCDR worden gebruikt om inzicht te krijgen in hetgeen er nu gebeurt en waar de coördinatie versterkt kan worden, alsook om witte vlekken en overkoepelende thema's te identificeren. De A4-tjes zullen niet integraal terugkomen in het Nationaal Programma en zullen ook niet gedeeld worden in de *townhall* sessies. De inhoud kan eventueel wel mondeling overgebracht worden in deze sessies.

Verder geeft de NCDR aan dat het Nationaal Programma in gezamenlijkheid opgesteld moet worden en zowel draagvlak binnen de overheid als in de samenleving moet kennen. Er is inmiddels een klankbordgroep met vertegenwoordigers vanuit de departementen. De optie wordt besproken om een adviesraad met vertegenwoordigers vanuit het maatschappelijk middenveld op te zetten die aan de voorkant kan meedenken met het Nationaal Programma.

Proces in de tijd:

1 maart:	eerste inbreng via de A4-tjes geleverd.
1 maart – 5 april:	<i>townhall</i> sessies
7 maart:	de eerste bijeenkomst met de klankbordgroep
8 maart:	extra stuurgroep bijeenkomst om A4-tjes te bespreken
14 maart:	NCDR sluit aan bij IDOA
6 april:	extra stuurgroep i.v.m. terugkoppeling <i>townhall</i> sessies
11 april:	eerste concept Nationaal Programma wordt in IDOA besproken
21 april:	eerste concept Nationaal Programma in de stuurgroep
rondom 1 mei:	eerste concept Nationaal Programma gereed

Het tijdspad is erg strak. BZK deelt het signaal vanuit MBZK dat als er inhoudelijk meer tijd nodig is, die ook genomen moet worden. Rond de zomer zou bijv. ook kunnen.

Rondvraag/w.v.t.t.k.

De NCDR geeft aan dat er niet altijd genoeg tijd is om op onderwerpen door te praten en vraagt of de bijeenkomsten niet naar 1,5 uur kunnen gaan i.p.v. 1 uur. Verder geeft de NCDR aan dat hij op 25 februari zal deelnemen aan een (openbaar) gesprek met de Parlementaire Onderzoekscommissie Effectiviteit Antidiscriminatiewetgeving van de Eerste Kamer.

Afsluiting

Wegens uitloop heeft [ ] het voorzitterschap overgenomen van [ ] en sluit zij de vergadering.

Contactpersoon
[redacted]

Datum
23 juni 2022

Onze referentie

verslag

Bijlage(n)
Nadere informatie meldplicht
uitzendbureaus

Omschrijving	Bijeenkomst stuurgroep Versterking aanpak discriminatie en racisme
Datum en tijdstip overleg	28 augustus 2022 15:00 - 16:15
Aanwezig	[redacted] (BZK) [redacted] (SZW) - voorzitter [redacted] (VWS) [redacted] (JenV) [redacted] (OCW) [redacted] (NCDR) [redacted] (Bureau NCDR) [redacted] (NCAB) [redacted] (NCAB) [redacted] (secretaris SZW) [redacted] (secretaris BZK)
Afwezig	[redacted] (JenV) [redacted] (VWS)

---

1. Opening en mededelingen

[redacted] zit vandaag de vergadering voor en opent deze.
[redacted] vervangt [redacted]. [redacted] vervangt [redacted].

2. Verslag vorige vergadering

OCW merkt op bij het verslag van de vorige keer dat er op dit moment wordt verkend of NiNee een rol kan hebben bij de opening en de sluiting van het Herdenkingsjaar 2023. Nu staat er in het verslag dat NiNsee een rol heeft. Die gesprekken zijn nog gaande. Dit wordt aangepast in het verslag.

Verder zijn er geen opmerkingen bij het verslag en het verslag wordt vastgesteld.

Ter info is bij het verslag van de vorige vergadering informatie over de meldplicht van uitzendbureaus bij discriminerende verzoeken toegevoegd aan de stukken, zoals besproken tijdens de bijeenkomst van de stuurgroep op 23 juni.

Datum
23 juni 2022
Onze referentie

De NCDR vraagt zich af of uitzendbureaus ook worden gecontroleerd op het naleven van deze meldplicht. SZW en BZK melden dat dit zo is, de Arbeidsinspectie SZW doet dat. Daarmee is de meldplicht door uitzendbureaus een goed voorbeeld voor bijvoorbeeld andere domeinen, zoals Woningmarkt.

3. Actualiteiten

JenV: Vorige keer is gemeld in deze stuurgroep dat er veel aandacht is voor discriminatie binnen de politie n.a.v. de documentaire "De Blauwe Familie". Er is inmiddels besloten om, na een debat en moties hierover, middels een opdracht, eind oktober dit jaar een plan van aanpak wordt ontwikkelt om discriminatie aan te pakken. Samen met andere stakeholders.

4. Presentatie voortgang Herdenkingsjaar 2023 (HDJ)

■■■■■■■■■■ (OCW), ■■■■■■■■■■ (OCW) verzorgen een presentatie over de voortgang van de vormgeving van het HDJ 2023. ■■■■■■■■■■ (OCW) is vanuit haar lijnverantwoordelijkheid voor het HDJ 2023 ook aanwezig.

In de stuurgroep van 21/4 is eerder stilgestaan bij de drie blokken van het HDJ: (1) het koninkrijksbrede programma, opening juli 2023 en sluiting juli 2024, (2) het lokale programma en (3) een communicatiestrategie. De interdepartementale samenwerking verloopt goed en er is op elk blok vooruitgang geboekt.

M.b.t. (1) het koninkrijksbrede programma is er contact met NiNsee, er wordt verkend of zij een belangrijke rol in de uitvoering, met name ten aanzien van de opening en sluiting van het HDJ, kunnen krijgen. Ten aanzien van (2) het lokale programma, wordt er gewerkt met twee fondsen t.b.v. regelingen voor maatschappelijk initiatief. Hierbij zijn verschillende gemeenschappen betrokken, alsook Caribisch Nederland, Suriname en andere voormalige koloniën. Er zijn twee communicatieadviseurs gestart die samen met de interdepartementale werkgroep de communicatiestrategie zullen vorm gaan geven.

Er wordt uitgelegd dat beide Fondsen breed maatschappelijk initiatief zullen steunen. Ook spreken beide Fondsen met een klankbordgroep om vast te stellen hoe op een laagdrempelige manier aanvragen kunnen worden ingediend. Streven is ook dat bij de Fondsen aanvragen kunnen worden ingediend vanuit de KR landen en vanuit andere landen.

Sleutelwoorden voor het HDJ 2023 zijn:
verbinding, bewustwording & maatschappelijk initiatief.

De stuurgroep complimenteert OCW over de geboekte voortgang. De stuurgroep steunt het streven dat Fondsen proberen mogelijk te maken dat er ook vanuit de KR landen en vanuit andere landen aanvragen ingediend kunnen worden. De stuurgroep biedt aan dat, als het nodig is, zij hier ook helpend in wil optreden.

Aandachtspunten die worden meegegeven zijn als volgt:

- BZK adviseert verder ook om nauw contact te onderhouden met de directie Koninkrijksrelaties. Belangrijk om KR mee te nemen, alsook andere relevante landen.
- BZK: Kunnen aanvragen gehonoreerd worden die buiten cultuur frame van de Fondsen vallen? Antwoord: ja, dan kan.
- NCDR: Wie beoordeelt de aanvragen? Commissies? Zorg ervoor dat er een vrij divers team is. Partijen om wie het gaat actief te betrekken. Ook in de commissies.
- NCDR: Nadrukkelijk gericht op de motie, Afro-Caribisch deel van de motie. Geef ook ruimte aan andere groepen Chinezen, Hindoestanen etc. die ook herdenken. Daarom ook van belang dat aanvragen in maart 2023 al kunnen worden ingediend. Meteen ook start van HDJ 2023.
- OCW: zorgen dat we in januari geen krantenkoppen hebben, waar is de start van het herdenkingsjaar. Advies om voor de start van 2023 te communiceren hoe HDJ eruit gaat zien.
- Planning: halen we dat? Stuurgroep adviseert tijdig te melden als er hick ups zijn waardoor krappe planning mogelijk niet wordt gehaald.

Datum
23 juni 2022
Onze referentie

5. Kennismaking NCAB

heeft eerder een kennismakingsgesprek met de NCAB, , gehad. NCAB is nav dat kennismakingsgesprek uitgenodigd om deel te nemen aan deze stuurgroep bijeenkomst om het werkprogramma te bespreken. De NCAB werkt momenteel aan het werkprogramma.

NCAB heeft kort verteld hoe de reis is geweest tot nu toe. Begon op 1 april 2021, brief van de minister en een aanstelling. Begin vooral druk geweest met opbouwen. In het najaar vooral aan de slag gegaan. Kreeg al wel veel vragen; naar buiten toe ben je al bezig, binnen opbouwen. Vinden van medewerkers bijvoorbeeld.

We zijn nu met 4 personen. Opzetten van bureau en bepalen waar je wel en niet van bent is nodig geweest. Plan is uitgebracht, en ook een werkplan. Geen rijksbreed programma. Echt van de NCAB zelf. Werkplan nu redelijk klaar. Nog niet op DG-niveau besproken. Na de vergadering wordt het plan rondgestuurd.

Werkprogramma bestaat uit 3 thema's:

- (1) monitoren en opvolgen van incidenten, wat doe je met deze meldingen en wordt er dan ook iets meegedaan (keten bekijken), effectieve keten is nodig. Goed om duidelijk te hebben. Wetsvoorbereiding om antisemitisme direct strafbaar te stellen, en aangifte proces makkelijker te maken. En er daarna voor zorgen dat dit voor andere gronden ook beter kan.
- (2) hoe zorg je ervoor op scholen en op de werkplek en sportplekken de norm gezet wordt. En beter wordt gehandhaafd.
- (3) herdenken en vieren: herdenking 4 en 5 mei. Plek die het nog heeft bepalen, vanuit dit soort evenementen een kader schetsen. En vieren: Joden zijn gewoon onderdeel van de NL-se samenleving. Als je erover leert weet je ook wat dat betekent.

Wat kun je doen om deze thema's uit te bouwen? Een kenniscentrum oprichten voor het herkennen, duiden en aanpakken. Een kenniscentrum zou hierin behulpzaam moeten zijn. En mensen ondersteunen die te maken hebben met antisemitisme.

Permanente taak is: bewaken van fysieke Joodse locaties. En gevoelens van onveiligheid richting de overheid te helpen bestrijden. We zoeken samenwerking met het Rijk en maatschappelijke organisaties, gemeenten, over de grens heen rondom wereldthema's.

Datum
23 juni 2022
Onze referentie

J&V: blij dat het werkprogramma is verbreed naar een meer maatschappelijke agenda. Aanpak die nodig is, is breder dan alleen de strafrechtketen. Er is inmiddels structureel geld vrijgemaakt.

OCW: hebben jullie al gesprek met OCW/ Onderwijs? NCAB geeft aan dat er gesprekken zijn geweest en plan is gedeeld, Er zijn contacten. [REDACTED] biedt aan dat contact met haar opgenomen kan worden, zo nodig.

6. Voorbespreking BWO over oa Nationaal Programma (NP)

MBZK is niet bij BWO. SG BZK vervangt. MSZW is gevraagd om voorzitter te zijn. MOCW is ook aanwezig.

NCDR vraagt: hoeveel ambtelijke ondersteuning mag er mee? BZK: 1 per minister. NCDR kan ondersteuning meenemen.

OCW heeft gesproken met MOCW: wat is nou de status straks van NP? Hij heeft meer behoefte aan vrijheid voor de NCDR. MOCW proeft de worsteling. NP bevat zinnen die in MR tot discussie kunnen leiden, omdat alles in NP kabinetsstandpunt zou zijn. Zou jammer zijn. Kunnen we in de aanbiedingsbrief hier nog iets mee doen?

BZK: nu onhandig als er een soort van beweging komt, zeker ook tov het instellingsbesluit omdat dit gedragen moet worden door het kabinet. Met die aanbieding nemen ministers de verantwoordelijkheid. Eigen toon is nieuw, dat is spannend, maar een eigen tone of voice moet kunnen met dit instituut.

NCDR heeft deze zorg ook. Zijn opdracht is om te komen tot een gedragen plan. Dit is nu een gedragen plan. In de nota staan 3 politieke dingen. Ga ik in BWO bespreken; komen deze punten er dan niet door, dan komt het in mijn oplegbrief. Maar wat gaan we doen als zinnen uit het NP er niet door komen in het MR?

BZK: wijzigingen of wensen komen altijd terug bij NCDR.

NCDR: dan kan na MR het NP niet uit? Dan gaat NP later uit?

SZW: goed om dit in BWO te bespreken. Draagvlak krijgen om NP te steunen, zodat NP na MR uit kan gaan.

NCDR heeft zo nog overleg met MBZK over de oplegbrief van de NCDR aan het kabinet, mogelijk nog met een aantal extra punten voor in de oplegbrief.

7. W.v.t.t.k.

Nvt.

8. Afsluiting

■■■■■ sluit de vergadering.

Datum
23 juni 2022
Onze referentie